

صادق هدایت

فوايد گپا هخواری

فواید گیاهخواری

صادق هدایت

«لاتجعلوا بطونكم مقابر الحيوانات -
شکم‌های خود تا نرام قبر حیوانات نسازید.»
(علی ابن ابی طالب)

فواید گیاه‌خواری

این نامه را به دوستداران راستی و درستی ارمغان می‌کنم

چاپ سوم - ۱۳۶۲

چاپ این کتاب در تیرماه ۱۳۴۲ در تهران چاپخانه نابان بپایان رسید
طرح روی جلد و گرافی از آتلیه پارس - چاپ روی جلد از : چاپ هنر
حق چاپ محفوظ و مخصوص مؤسسه چاپ و انتشارات امیرکبیر است

فنون نوشهه های صادق حدایت در چاپ جدید

انتشارات امیر کبیر

محل و تاریخ چاپ نخت :

برلن ۱۳۰۶	۱- فوائد گیاهخواری
تهران ۱۳۰۹	۲- زنده بگور (مجموعه داستان)
تهران ۱۳۰۹	۳- پروین دختر ساسان (و « اصفهان نصف جهان » تهران ۱۳۱۱)
تهران ۱۳۱۱	۴- سه قطره خون (مجموعه داستان)
تهران ۱۳۱۲	۵- سایه روشن (مجموعه داستان)
تهران ۱۳۱۲	۶- علویه خانم (و « ولنگاری » ۱۳۲۳)
تهران ۱۳۱۲	۷- نیرنگستان
تهران ۱۳۱۲	۸- مازیار (با م . مینوی)
تهران ۱۳۱۳	۹- وغ وغ ساها (با م . فرزاد)
تهران ۱۳۱۳	۱۰- ترانه های خیام
بمبئی ۱۳۱۵	۱۱- بوف کور
تهران ۱۳۲۱	۱۲- سگ ولگرد (مجموعه داستان)
تهران ۱۳۲۲	۱۳- گزارش گمان شکن

- ۱۴ - زندوهومن یسن
تهران ۱۳۲۳
(و «کارنامه اردشیر پاپکان»، تهران ۱۳۲۲)
- ۱۵ - حاجی آقا
تهران ۱۳۲۴
- ۱۶ - گروه محکومین (باحسن قائمیان)
تهران ۱۳۲۷
- ۱۷ - مسخ (با حسن قائمیان)
تهران ۱۳۲۹
- ۱۸ - مجموعه نوشهای پراکنده
تهران ۱۳۳۴
(شامل داستانها، ترجمه‌ها، مقاله‌ها و جزوه‌های سو ناگون .)
- ۱۹ - توب مرواری

دیباچه

بنام یزدان جهان‌آفرین

ما بین احتیاجاتی که انسان را پیوسته در فشار گذاشته از همه سخت تر و از همه وسیعتر احتیاج خوردن است . این احتیاج وابسته بزندگانی میباشد چه برای مرمت قوائی که بمصرف میرسانیم ناگزیریم بوسیله خوراک قوای دیگری جانشین آن بنمائیم تا بدن به تحلیل نرود . زندگی شبیه است بیک آتشکده که باید مرتب مواد مشتعله به آن برسد تا خاموش نگردد .

گرسنگی فرمانده غداری میباشد که بیدادگری آن دمی ما - را آسوده نمیگذارد - باید خورد برای زندگانی ! امروز بخوریم ، فردا بخوریم، همیشه بخوریم . یک میل کور و درنده ، یک احتیاج کنک و ضروری ما را باین کار و ادار می نماید . تمام حواس و اراده حیوانات را نیز همین احتیاج بخود جلب کرده و اغلب آدمیان وحشی بجز خوردن ، لذت و خوشبختی دیگری را سراغ ندارند . مردمان متمن اکر چه ادعای افکار عالیه میکنند ولیکن مسئله خوردن و نوشیدن پیوسته فکر آنها را بخود مشغول نموده است . همه اعضای بدن غلام شکم میباشند و برای جستجوی خوراک بکار میروند : حواس ظاهری کمک بر اهنگی در این تکاپو مینماید و اعمال روحیه برای بچنگ آوردن و تشخیص خوبی و بدی خوراکها بکار میروند . این میل غریزی در حیوانات خیلی دقیق و موشکاف است . هر کدام از آنها خوراکی را که بر طبق ساختمان

و احتیاجات بدنشان است بخوبی تمیز داده و همان را میخورند ولیکن از این قانون جانوری که سرپیچی میکند آدمیزاد میباشد و گویا این حس در انسان متمن وجود ندارد زیرا که دیده میشود هر کروهی از گله آدمیزاد خوراکی را بر گزیده که اغلب متضاد دیگری است و از روی یک مدرک معینی پیروی نشده. و همین نشان میدهد که انسان مانند سایر جانوران نمیتواند بخوراک خودش اعتماد داشته باشد. هیچ چیز در زندگانی آنقدر مهم نیست مگر طرز خوراکی را که انتخاب کرده‌اند چون از خوراک است که همه ما پرتو زندگانی خود را میگیریم و تأثیر انکار ناپذیری روی صفات ذهنی و قوای جسمانی ما دارد. تاریخ تمدن انسان نیز روی خوراک قرار گرفته سبب عمدۀ اغتشاشات، هجومها، جنگها، مهاجرتها، کینه ورزی طبقات و شورش ممالک سر مسئله خوراک است.

چیزی که اهمیت دارد باید دانست روی زمین ما که پر از محصولات طبیعی است با احتیاجات خودمان سنجیده و مابین خوراکهای رنگ برنگ به بینیم کدام یکی از نقطه نظر تغذیه طبیعی تر، اخلاقی تر و سالم تر و بالاخره بر سایر خوراکها برتری دارد. حیوانات را بسه دسته تقسیم کرده‌اند: گیاهخوار، گوشت - خوار و همه چیز خوار. ظاهرآ انسان خودش را در جزو دسته سوم معرفی مینماید. ما میرویم از روی علوم فلسفه و طبیعت و مشاهدات عملی و غیره نشان بدھیم که او به خط از رفته است و خوراک سالم و طبیعی او بناهات میباشد و همین موضوع اصلی این رساله است.

فصل اول

فداهیان شکم

خوبست پیش از اینکه وارد مطلب بشویم بیدادگری و درندگی را که از عادت گوشتخواری ناشی میشود در نظر خود بیاوریم. آیا میدانید که احتیاج یا لذت گوشتخواری هر روز سبب کشتار کروها از حیوانات اهلی میگردد؟ از کروها خیلی بیشتر اگر لشکربی شمار حیوانات بیچاره‌ای را بشماریم که در شکار، گاهها، ماهی‌گیری‌ها، مرغ فروشی‌ها وغیره محکوم به قربانی شدن روزانه هستند از چهار صد میلیون جنبند کان حساس تجاوز میکنند که هر سالی تنها برای خوش آمد ذاته فاسد شده و شکم پرستی آدمیان کشته میشوند. حساب کرده‌اند روی سیل خونی که از این کشتار مشئوم راه میافتد میتوانند به آسانی کشته رانی بنمایند. اما قربانی آنها بسهولت انجام نمی‌پذیرد بلکه پیش از کشته شدن با حیوان بطرز وحشیانه‌ای رفتار میکنند: - گله‌های حیوانات از شهرهای دور دست در مدت پانزده یا سی روز بضرب چوب و تازیانه رانده میشوند اگر بین راه از خستگی بیفتد باسیخک بلند شان میکنند و گاهی چندین روز بدون خوداکزیر تابش آفتاب

سوزان یا در آغل های چرک و متعفن بسر میبرند . بعضی از آنها میمیرند و هر گاه یکی از آنها در بین راه زائید برای اینکه از کاروان عقب نماند بچه او را جلو چشم مادرش سر میبرند – هنوز حیوانات بیچاره از خستگی راه نیاسوده‌اند که با تازیانه بسوی سلاح خانه روانه میشوند . بمحض ورود در این ساختمان کثیف غم انگیز بوی خونی که خفغان قلب می‌آورد ، زمین نمناک ، خون تازه‌ای که از هرسو روان است ، فریاد های جان‌گذار حیوانات ، جسد-هایی که بخون خود آغشته شده و با تشنج میلرزد . اسبهای لاغر نیمه جان که دو طرف آنها لشه آویخته‌اند و قصابهایی که برای خرید لش مرده آمد و رفت می‌کنند و از طرف دیگر ناله گوسفندان و همهمه صدای دشنام و داد و فریاد آدمیان ، حیوانات بیچاره از این منظره چرکین و بوی گوشت گندیده و خون برادرانشان پیش بینی سرگذشت هولناک خود را مینمایند .

پذیرائی کنندگان آنها با چهره‌های درنده و طماع جلو آمده هر کدام کارد و ساطور خونین بدست دارد و روی پیش دامنی آنها از خون بسته شده سیاه رنگ و چربی برق میزند سپس آنها را بزحمت از همدیگر جدا کرده کشان کشان به گوشه‌ای میبرند بعد دستها و پاهای حیوان را گرفته تا می‌کنند و اگر خواست استقامت بنماید با لگد و زور ورزی او را زمین میزند . حیوان دیوانه وار گوشش می‌کنند تا خودش را از زیر دست دژخیم رها بنماید اما سر او را پیچ داده گلویش را با کارد پاره می‌کنند . آنوقت

خون فوران ميزند هر دفعه که هوا از ريه های او بیرون میآید صدای خشکی تولید کرده خون به اطراف پاشیده میشود. پس از آن مدتی دست و پا زده در خون خودش غوطه میخورد و هنوز جانش بیرون نرفته که سر او را جدا نموده بادش میکنند. - چشمهاي سياه و درخشان حيوان که تا چند دقيقه پيش، از زندگاني سرشار بود غبار مرگ پرده اي روی آنرا ميپوشاند و زبان از دهانش با کف خونين بیرون میآيد بعد از آن شکمش را شکافته دل وروده حيوان را بیرون میکشند. بوی پشكـل و بخارـي که در هوا پراـکـنـده مـیـشـود و خـونـ غـلـيـظـ گـنـديـدهـ کـهـ مـكـسـ وـ پـشهـ روـيـ آـنـ پـروـازـ مـيـكـنـندـ منـظـرـهـايـ چـرـكـينـ وـ مـهـيـبيـ رـاـ نـماـيـانـ مـيـسـازـدـ.

قصابها تا بازوی خودشان را در روده و خون حيوان فرو میبرند پس از آن پوست او را جدا میکنند و بعد آن لашه های لرزان حيوانات را با سرهای بریده و شقيقه های کبود و شکم های پاره شده و جگر های سرخ که اغلب داغ چوب و تازيانه ای که پيش از کشنن بحيوان زده اند روی گوشت او نمودار است در گاری به چنگـکـ آـويـختـهـ وـ يـاـ روـيـ اـسبـ اـندـاخـتـهـ بهـ دـكـانـهـايـ قـصـابـيـ مـيـفرـستـندـ. آـنـهاـ اـينـ لـاشـهـ هـاـ رـاـ گـرـفـتـهـ تـكـهـ تـكـهـ نـمـودـهـ دـسـتهاـ وـ پـيشـ.ـ بـندـ خـودـ رـاـ اـزـ نـوـ خـونـ آـلـودـ مـيـنـمـاـيـندـ وـ اـينـ تـكـهـ هـاـ گـوـشتـ کـشـتـهـ شـدهـ فـروـختـهـ مـيـشـودـ.

مردم شکم خودشان را پر از اين گوشت مردار کرده در همه خانه ها هنگام خوراک بوی دل بهم زدن عضلات سرخ کرده و پخته

شده که با هزار گونه آب و قاب رنگرزی پیرايش کرده‌اند بلند می‌شود – بچه، زن، مرد از این تکه‌ها می‌خورند و اینها همان مردمانی هستند که لاف تربیت و ظرافت اخلاق و پاکدامنی و پرهیزکاری و مهربانی می‌زنند : قاضی، ملا، آموزگار، شاعر، ادیب، نقاش، نویسنده و همه کسانیکه گمان می‌کنند در زندگانی کمال مطلوب عالی‌تری از زر پرستی و شکم چرانی دارند هنگامیکه می‌خواهند فکر بنمایند معده آنان از لشه و خون لخته شده جانوران سنگین است.

اینحال بسیار ترسناک است نه از نظر زجر و شکنجه حیوانات بلکه بسبب آنکه بدون لزوم انسان احساسات رحم و اتحاد با مخلوقات طبیعت را در خودش بزور خفه کرده است.

اینها همان حیوانات بی آزار و دست آموزی می‌باشند که آدمیزاد شیر آنان را دوشیده پشم آنان را پوشیده و همباری بچه‌های او بوده‌اند. باین هم قناعت نکرده می‌خواهد خون آنان را بنوشد. – مهربانی ! چه لفت پوچ و اسم بی مسمائی است. هر گاه اندکی قلب حساس داشته باشند و به شکنجه‌ها و ناله‌های درد ناک و همچنین نگاه‌های پر از عجز و لابه تمام حیواناتی که در کشتار گاه‌های عمومی و خصوصی سر می‌برند فکر بنمایند بلکه از خوردن گوشت جانوران بیزار خواهند شد.

« پیر لرمیت » در مقاله خود مینویسد. « من دیدم یک قطار راه آهن در جلو سلاح خانه ایستاد، حیوانات بیچاره هراسناک

خارج شده و روی سنگفرش روانه کشتند آدمها با پیش بندی خون آلود که یک دسته کارد به کمرشان بسته شده بود آمد و رفت میکردند.

«خون از هر سو روان بود . در آنجا گوسفندان و بره - هائی را که از ترس دیوانه شده بودند سر میبریدند ... یک گاو ماده و گوساله اش که به کشندگان تسلیم شده سرهای بدبخت خود را پهلوی هم دیگر نگاهداشت بودند با وجود اینکه ضربتهای چماق صاحب خشمگان از این مهربانی آنها را گیج کرده بود

... و از تمنام این ساختمان ناله های جگر خراش جنبندگانی شنیده میشد که محروم از دیدن هر گونه ترحم هستندو زندگانی آنها داده نمیشود مگر برای اینکه قتل عام بشوند .» تا زمانیکه احساسات طبیعی و بی آلایش قلب خودمان را بزور خفه نکرده ایم واضح است که در نهاد انسان یک احساس تنفر و اکراه از کشتار و درد سایر جانوران وجود دارد و نیز آشکار است که هر گاه همه مردم و ادار میشنند حیواناتی را که میخورند با دست خودشان بکشند بیشتر آنان از گوشتخواری دست میکشیدند.

این شورش طبیعی ، این دلگیری بر ضد خوراک خونین در نزد کسانی که گیاهخوار شده اند پس از چندین ماه بیشتر میشود . نباید احساسات طبیعی خودمان را پست شمرده دلیل بر رفت قلب بدانیم . هیچ چیز باین اندازه طبیعی نیست که احساس تنفر و اتزجار انسان

از کشتار. چونکه برای این کار آفریده نشده است. حیوانات درنده این دلگیری را حس نمی‌کنند. احترام بزندگانی و شکنجه و جدالی را که در نهاد آدمیزاد است باید در نظر داشت، زیرا چیزی از آن عالیتر نداریم.

ستمگری و کشتار نسبت بحیوانات دشنا� و ناسزا به شرافت و مقام انسانیت است. پیدایش آنان، بدنیا آمدن و بازی و شادی و درد کشیدن و مهر بانی مادری و ترس از مرگ و هوی و هوس اعصابی بدن و همچنین مرگ و سرنوشت حیوانات همه شبیه و مانند انسان می‌باشد. می‌گویند روح آنان پست قر است. باشد، اما بالاخره مثل ما احساس درد و شادی می‌کنند، پستی آنها برای ما تکلیف برادر بزرگتر را معین می‌کند نه حق دژخیمی و ستمگری را. این گوشتی که مردم می‌خورند درد و شکنجه جانوران بیگناه و بی آزار است که نمی‌توانند از خودشان دفاع بنمایند. خون ریخته شده آنان فریاد انتقام می‌کشند و نفرین می‌فرستد به انسان و ستاره‌ای که روی آن زندگانی می‌کنیم.

کسانی هستند که راضی نمی‌شوند حیوانی را آزار برسانند ولی بطور غیر مستقیم دیگران را باین کار ظریف و ادار مینمایند. هر کس گوشت می‌خورد باید دست بالا زده خودش حیوان را بکشد چونکه جانوران درنده معاون نمی‌گیرند و یا لااقل قدم رنجه نموده یک ساعت عمر خود را باین تمایشی قشنگ بگذرانند و به بینند این خوراکهای خوشمزه برای آنها چگونه آماده می‌شود. خوشبختانه

همیشه سلانخ خانه‌ها را بیرون شهر دور از مردم می‌سازند تا جنایات کشتار را از چشم آنها بپوشانند - سلانخ خانه اختراع حیوان دو پاست، هیچ جانور در فده و خونخواری باین رذالت طعمه خود را نمی‌خورد . انسان روی کرک و جانوران خونخوار روی زمین را سفید کرده است .

همه این مردمانی که در کشتار خانه‌ها دست در کار می‌باشند تنها یک فکر در مغز تاریک آنها جایگیر شده و آن پول است و منفعت . کشنن برای آنها مثل پاره کردن کاغذ شده و از حس اخلاقی بکلی بی بهره هستند حتی در آمریکا هیچوقت شهادت قصاب را در باره جنایتی نمی‌پذیرند و پیشنهاد را پست می‌شمارند اما این پستی او تقصیر همه آنهاست که گوشت می‌خورند .

زد پرستی و شکم پروری همه احساسات عالیه انسان را خفه می‌کند مثلا برای فروش پوست، بره «تولدی» یا میش را سر بریده بچه‌اش را زنده از شکم او بیرون می‌کشند و یا لگد در شکم حیوان آبستن می‌زنند تا بچه اش را سقط بکند آنوقت سر او را جلو مادرش می‌برند و بعد از کنند پوست حیوان، جنین را که بدنش بجای گوشت از کف و ماده لزج خونین ترکیب شده برای فروش دور شهر می‌گردانند و از لاشه کبود رنگ آن قطره قطره خون می‌چکد! چه نمایش فشنگی است که مختص به ایران می‌باشد!

چرا زندگانی ظالمانه آدمیزاد باید سبب آنقدر درد و زجر دیگران را بیهوده فراهم بیاورد و از در هم شکستن خوشبختی و

سرور جنبند کان استفاده موهم بنماید؟ آیا تمدن او ناگزیر است که بخون بیکناهان آلوده بشود؟ هر چه بکارند همان را درو خواهند کرد. انسان خون میریزد تخم بیدادی و ستمگری میکارد پس در نتیجه ثمره جنگ و درد و ویرانی و کشتار میدرود. انسانیت پیشرفت نخواهد کرد و آرام نخواهد گرفت و روی خوشبختی و آزادی و آشتنی را نخواهد دید تا هنگامیکه گوشتخوار است.

این اشتباه از یکجا ناشی میشود که انسان گمان کرده که ناگزیر به کشتار برای زندگانی است و گوشت خوراک مقوی است اگر نخورد میمیرد و حقیقتاً باید احتیاج خوردن گوشت برای زندگانی انسان احتراز ناپذیر باشد تا بتواند برای پوزش جنایاتی که هر روز چندین میلیون بار روی کره زمین از او سر میزند کفایت بکند. آیا زندگانی انسانی بسته است باستعمال گوشت؟ خوراکهای حیوانی بدون اینکه برای بدن لازم و سودمند باشد آیا بر قوای آن میافزاید یا اینکه زیان آور است و باید آنرا بر ضدسلامتی وزندگانی دانست؟

این یک درد بی دوا و یک جنایت ناکفتنی و نشکین- ترین رذالتها خواهد بود. ما میرویم از روی علوم جدید و علم الحیوة و تشریح بدن و علم الاعضاء و تجزیه شیمیائی و عقاید اطباء و تجربیات عملی و غیره نشان بدھیم که گوشت نه تنها برای بدن انسان لازم نمیباشد بلکه از هر حیث زیانهای سنگینی بر دوش جامعه بشر گذاشته است و برای بدن بجز یک مهیج کشنده چیز دیگر نیست.

فصل دوم

خوراک طبیعی انسان

دلایلی که در تقویت گیاهخوار بودن انسان وجود دارد خیلی روشن و محسوس است که عموماً کمان نمی‌کنند - اولاً اگر نکاهی بطبیعت بیندازیم خواهیم دید این کیمیاگر زبردست، خوراک‌همه مخلوق‌روی زمین را بادانش موشکاف و تناسب‌علمی مطابق ساختمان بدین هر کدام آماده کرده و با آنان پیشکش می‌کنند . بطوریکه مارا و ادار مینماید در جلو اسرار آن سر تمکین و تعظیم فرود بیاوریم- همچنین یک گیاه برای مرداب درست شده و دیگری برای بیابان . ساختمان دهن یک جانور برای چریدن و دندان دیگری برای دریدن آفریده شده و غیره یعنی هر کدام از آنها خوراکی را که فراخور ساختمان و احتیاجات بدنشان بوده در جریان کروه‌های پذیرفته‌اند- یک نی را از مرداب برده در بیابان بکارند بزودی خشک می‌شود و بیک میمون میوه خوار گوشت بخورانند دیری نمی‌کشد که موی- های حیوان ریخته ناخوش می‌گردد . همچنین هر تغییر خوراکی همیشه تولید فساد، ناخوشی و مرگ می‌کند چونکه مخالف با قوانین تغییر ناپذیر طبیعت است .

انسان یک موجودی نیست که ساختمان او خارج از قوانینی باشد که زندگانی جانوران دیگر را اداره میکند او نیز زاده طبیعت و در نتیجه تکامل حیوانات بوجود آمده و وابستگی تزدیکی با آنان دارد. هرگاه او را روی هم رفته با سایر جانوران بسنجم می بینیم نه شبیه است بجانوران درنده و نه بحیوانات چرنده میماند: اگر ساختمان بدن انسان برای گوشتخواری درست شده بود میبایستی بتواند دنبال حیوانات وحشی رفت و طعمه زنده را با چنگال و دندان خودش پاره کرده گوشت خام را با رگ و پی و پوست و استخوان بخورد مانند جانوران درنده اما او تنها خودش را بخوردن عضلات حیوانی که مصنوعی پروردش یافته اند و مصنوعی کشته و آماده و پخته شده راضی کرده که تمام آنها برخلاف طبیعت میباشد ولی فراموش نموده است که یک جهاز هاضمه مصنوعی نیز برای خودش اختراع بکند تا خوراک ساختگی او جزو بدنش بشود. زیرا که ساختمان جسمانی انسان کاملا شبیه است با ساختمان میمونهای میوه خوار. جهاز هاضمه، دندانها، معده، روده و تمام ساختمان درونی او درست مثل میمونهای بزرگ میباشد. حتی دندان های کلی میمون بلند تر از دندانهای کلی انسان است معنی‌داخوراک آنان منحصر است به میوه و نباتات. پس از اینقرار انسان باید خوراک خودش را مستقیماً از دست طبیعت بگیرد همانطوری که باو پیشکش مینماید بشکل میوه های گوارائی که جلو پر تو خورشید که سر چشم زندگانی است پخته شده و لازم نیست آنقدر

بخودش زحمت بدهد تا لاشه حیوانات کشته شده را بزور رنگرزی و آرایش درست کرده و خوراکهای طبیعی را فاسد بنماید تا یک غذای غیر طبیعی و مسموم کننده آماده بنماید که بذاقه خراب شده او مزه بکند.^۱

کمان کرده‌اند و تکرار مینمایند که ساختمان بدن انسان گوشتخوار و همه چیز خوار درست شده و همه مردم کور کورانه آنرا باور کرده‌اند بدون اینکه اندکی درین باب تعمق بنمایند و حال آنکه این یک افسانه پوچ و خالی از حقیقت است. همچنین انسان در ماده خوراک نمیتواند نه بمیل خودش پشت گرمی داشته باشد که پس از بیست فرن استعمال خوراکهای ساختگی خراب شده و نه بعاداتی که پر از اشتباه و خطای است تنها پس از تحقیقات راجع بعلوم طبیعی و فن معرفت الحیوه حیوانی وغیره بما اجازه داده و راهنمائی میکند تا خوراک سالم وطبیعی خودمان را بشناسیم . علم الابدان ، تاریخ طبیعی انسان و علم الاعضاء در اینخصوص بما دستور های دقیق و روشنی میدهد که درست بر خلاف عادات غیر طبیعی امروزه ما میباشد و این نیز سبب امید واری خواهد بود چونکه اگر هر آینه خوراک دیرینه ما را تصدیق مینمود وضعیت کنونی هیچگاه رویبهودی نمیرفت و همیشه ناخوشیها و فساد اخلاق بجای خودش باقی بود .

۱- این قسمت ترجمه از *La Bête Humaine* تأليف نگارنده است که فسمتی از آن در مجله *Protection* مارسی چاپ شده از شماره ۱۹۲۶ بخش دوم بر بریت انسانی .

«کوویه»^۱ دانشمند بزرگ در تشریح الابدان خودش میگوید: «خوراک طبیعی انسان مطابق ساختمان بدن او بنظر میآید که عموماً میوه‌ها و ریشه‌ها و قسمتهای آبدار نباتات میباشد. دستهای او باسانی برای چیدن آنها بکار میروند. و از یک طرف آرواههای او کوتاه و کم زور است و از طرف دیگر دندانهای کلبي او از سایر دندانهایش بلندتر نیست و باو اجازه نمیدهد که نه علف بخورد و نه گوشت جاتوران را بدرد هرگاه این خوراکها را بوسیله پختن آماده نمیکرد.»^۲

در جای دیگر نوشته: «اگر روده‌های یک حیوانی برای این درست شده که گوشت تازه را هضم بکند همچنین میبايستی ساختمان آرواههای او برای بلعیدن طعمه ساخته شده باشد یعنی چنگالهای او برای گرفتن و دریدن، دندانهای او برای بریدن و تکه تکه کردن آن و ساختمان کلیه اعضای حرکت او برای دنبال نمودن و بچنگ آوردن آن و حواس او برای دیدن آن از دور و نیز میبايستی که طبیعت در مغز او تمایلات لازمه برای پنهان کردن خود و مکر و حیله بکار بردن از برای گرفتن قربانی خودش را گذاشته باشد. در ابتدا انسان اولیه مانند میمونهای بزرگ بوده و از دانه گیاهها و میوه‌ها میزیسته چنانکه ناخنها، دندانها و عضلات و همچنین تشریح تمام بدن او بما گواهی میدهد.»

دانشمندان بزرگ قاریخ طبیعی مانند «داروین»، «هکل»، «هوکسلی»، «فلورنس»^۱ و غیره در این باب همعقیده میباشند و هر کدام بنوبت خودشان ثابت کرده اند که انسان میوه خوار است.^۲

اکنون جهاز هاضمه انسان را با حیوانات گوشتخوار و گیاهخوار و همه چیز خوار سنجیده بینیم بکدام یکی از آنها شبیه است. اولاً دندانهای انسان شبیه است بدندهای میمون های بزرگ میوه خوار، چه نزد حیوانات درنده دندانهای ثنا یا خیلی کوچک است بر عکس دندانهای کلی آنها ضخیم و بلند میباشد دندانهای آسیای آنها تیز و برنده است تا بتوانند حیواناتی را که شکار میکنند دریده و گوشت آنها را تکه کرده بیلعنده. علفخواران دندانهای ثنا یا بلند دارند و دندانهای کلی از ردیف سایر دندانها بلندتر نیست، دندان های آسیا پهن و مسطح است و بالاخره میوه خواران مانند میمون دندانهای یکنواخت دارند و تنها دندانهای کلی بطور غیر محسوسی برجسته میباشد اما کار دریدن را نمیتواند انجام بدهد. دندانهای آسیا نه برنده است و نه پهن یعنی نه بکار دریدن گوشت و نه بدرد جویدن علف میخورد تنها برای خوردن دانه ها و میوه ها مورد استعمال دارد.

دندانهای یک حیوان گوشتخوار مانند سگ و فکین اسب و

Darwin, Haeckel, Huxley, Flourens ۱

۲ - کتاب «انسان و حیوان» تألیف نگارنده ص ۶۶-۴۷ چاپ نخست تهران.

همچنین دهان خوک که همه چیز خوار است بهیچوجه شباهت به دندانهای انسان ندارد.

معده انسان خیلی نازک و کم زورتر از معده حیوانات گوشتخوار میباشد تا بتواند نکه‌های گوشت نجویده را که حیوان به تعجیل بلعیده بخوبی له نموده هضم بکند چون دندانهای گوشتخواران پهن و یکنواخت نیست، گوشت خام را نجویده فرو میدهند و هضم آنرا بمعده عضلاتی خود واگذار مینمایند. غده معده انسان آرت زیادی که در گوشت هست نمیتواند مانند گوشتخواران تبدیل با آمونیاک بکند. ترشحات معده‌ای و بزاق غده‌های لوز المعدة او گوشت را حل نمینماید. کبد انسان چون نمیتواند آرت گوشت را دفع بکند همین سبب امراض نقرس و روماتیسم و ناخوشی اعصاب میشود.

از طرف دیگر روده‌های گوشتخواران کوتاه است و گوشت فاسد شده در آنجا توقف نمیکند درازی روده‌های انسان یک دلیل دیگر است که گوشتخوار نمیباشد زیرا که در روده‌های انسان گوشت مانده فاسد میشود و تولید میکروبهای کشنده مینماید. هم چنین سبب فساد در امعاء میگردد، چنانکه ناخوشیهای زخم روده و آپاندیسیت در نتیجه همین فساد تولید میشود.

ناخونهای ما را نباید با پنجه شیر اشتباه کرد. خوردن گوشت بدون استخوان نشان میدهد عضلاتی را که انسان از استخوان جدا کرده میخورد یک خوراک طبیعی او نیست زیرا که املاح معدنی برای بدن نهایت لزوم را دارد و گوشتخواران آنرا از استخوان

میگیرند و اگر بخواهیم خوراک کامل خودمان را از گوشت گرفته باشیم باید استخوان را هم مانند جانوران درنده بخوریم تا فسفاتهای آن بیند برسد.

همه چیز گواهی میدهد که انسان گوشتخوار نمیباشد نه تنها ساختمان درونی او میوه خوار درست شده بلکه ساختمان خارجی طرز زندگانی و عادات و روش و اخلاق او گواهی میدهد که گوشتخوار نبوده است. دهان او مانند پوزه گوشتخواران کشاد نمی شود تا شکار خود را ببلعد، زبان نرم و طریقه آب خوردن او که لیس نمیزند و دستهای او بدون پنجه است، دندانهای کلبي او بلندتر از سایر دندانها يش نیست، چشم او مانند گوشتخواران در تاریکی نمی بیند و بوی حیوان زنده را از دور استشمام نمیکند و ناخنهاي او را اگر بگذارند بلند بشود با آنها کوچکترین پرنده یا حیوانی را نمیتواند بدرازد. او باسانی از درخت بالا میرود و میوه میچیند ولی نمیتواند جست و خیز زده جانوران وحشی را در حال دو بگیرد، گوشت خام یا کنده را نمیتواند بخورد و طبیعتاً از کشتار و خون گریزان است. جانوران درنده پس از آنکه حیوانی را شکار کردند او را زنده با پوست و رگ و پی و آلوه کیهای دیگر میخورند و دندان خود را در روده او فرو میبرند حیوانات چرنده باو انس میگیرند در صورتیکه انسان از حیوانات درنده میگریزد . . .

حوال انسان از میوه لذت میبرد چشم او از دیدنش و شامه از بوی آن و ذائقه از مزه گوارای میوه محظوظ می شود میل غریزی انسان از دیدن کشتار و خوراکهای خونین متفرق است . بچه که هنوز ذائقه اش خراب و فاسد نشده گوشت را با تنفر دور میکند و هنگامیکه فرصت را غنیمت می شمارد میوه را میدزد و بواسطه کمیابی میوه در خوراک است که بجای این خوراک خوشمزه و ساده بچه ها حریصانه هر چه که شبیه با آنست و یا مزه آنرا دارد مثل شیرینیهای رنگرزی شده و قند مصنوعی بچنگ آورده ذائقه خود را فریب میدهند . این میل همانقدر طبیعی است که بچه های سگ یا گربه سر یک تکه استخوان بیکدیگر غرش کرده و آنرا با لذت می بلعند اما پس از آنکه به بچه انسان گوشت خوراکیدند گوشتخوار می شود .

« موریس فوزی » در کتاب سقوط انسانیت مینویسد : « تشریح الابدان ، علم الاعضاء و ساختمان دندانها و میلهای غریزی یک میمون بزرگ کاملا شبیه بیاست . تنها خون اوست که خویشاوندی نزدیکی با خون انسانی دارد از طرف دیگر تشریح - الابدان ، علم الاعضاء و دندانها و خون و میلهای طبیعی یک گوشتخوار و یک علفخوار و یا یک دانه چین رویه مرفته با مال ما فرق دارد . آیا ساده ترین منطق آشکارا بطرز انکار ناپذیری بما نشان نمیدهد که خوراک طبیعی ما باید از همان موادی

تر کیب شده باشد که خوراک میمونهای بزرگ یعنی میوه خام؟» تنها میل غریزی انسان بسوی میوه‌های رسیده و خام و شیرین و خوشبو و خوشمزه و گوارا میکشد که میتوان بدن او را پر زور، و تندرست نگاهدارد و سلولهای بدن را مرمت کرده استخوانها را تقویت بنماید. طبیعت سفره خوانی است که برای جنبندگان خودش گستردۀ شده هیچیک از آنها احتیاج ندارند خوراک خودشانرا آماده بسازند تنها انسان است که این احتیاج غیر طبیعی را اختراع کرده خوراکهای من در آری و ساختگی میخورد و از همین رو پیوسته ناخوش و بیچاره شده زندگانی او سرتاسر یک کابوس جانگداز و پر از اندیشه‌های هولناک گردیده است.

آیا این حقایقی که آنقدر روش و آشکار است چرا نباید با آن رفتار بنمایند؟ زیرا که این مسئله شکم است که انسان کنونی بیش از همه جانوران با آن علاقه مند میباشد و اولین حیوان دله پر خوار و شکم پرست است که سرو جانش را فدای جهاز هاضمه اش میکند و نمیخواهد از سفره خود چیزی بکاهد. انسان متمدن امروزی و همچنین وحشیهای سرگردان بجز شکم و شهوت چیز دیگری را در نظر ندارند. ترس از مرگ است و میترسد مبادا از بنیه او کاسته گشته یک قدم بسوی مرگ نزدیکتر بشود در صورتی که نمیداند همان

خوراکهای بی پیری که بزحمت هرچه تمامتر وقت خود را صرف آماده کردن آنها مینماید اسباب بدبختی او را فراهم میکند او نمیخواهد از لذت ساختگی که انسان از روی نادانی وسستی برای خودش درست کرده دست بکشد و بالاخره این یک سکته‌ای است که به تمدن و برتری او وارد می‌آورد او میخواهد همه چیز را بخورد، میخواهد آزاد باشد اگر چه تیشه بر ریشه خود بزند . این تمدن خوفناک، این زندگانی مسکین را با خون دل برای خودش اختراع کرده و از همین رو میترسد . اما انسان میوه خوار و کیاهخوار که از روی هوی و هوس و خود - ستائی ، حالا همه چیز خوار شده است یا خوراک طبیعی خود را خواهد خورد یا نایبود خواهد شد .

کان - ۲۲ دسامبر ۱۹۲۶

فصل سوم

تجزیه شیمیائی مواد خوراکی

خوراک عبارتست از موادی که بتوسط اعضاء جذب شده و برای مرمت قوائی که بدن بمصرف رسانیده بکار میرود. مواد لازمه برای بدن انسان را شیمی دانها بهچهار قسمت عمده تقسیم کرده‌اند از اینقرار:

۱- الومینوئیدها - که مانند سفیده تخم مرغ دارای آزت میباشند عضلات از این ماده تشکیل می‌یابد. خوراکهایی که بیشتر از همه این ماده را دارد عبارت است از گوشت، تخم مرغ، پنیر، غلات خشک، لوبيا، نخود، عدس، میوه‌های روغن دار و غیره.

۲- چربی - که در بعضی مواد حیوانی یا نباتی یافته میشود مثل کره، روغن، روغن‌های نباتی، زیتون، کنجد، پنیر، بادام، گرد، فندق و غیره.

۳- مواد نشاسته‌ای - یا هیدرات دو کاربن که قند طبیعی آنها برای پرورش عضلات لازم است: غلات، نان، سیب زمینی، بلوط، نخود، عدس، لوبيا، میوه‌های تازه، شیر، عسل و غیره.

۴- نمکهای معدنی - که تولید نسوج استخوان و نرشحات بدنی را مینماید عموماً بشکل نمک دیده میشود : کلرورها، کاربوناتها، فسفاتها در پوست حبوبات و همچنین در میوه‌ها و سبزیهای نازه بمقدار زیاد یافت می‌شود.

برای اینکه یک خوراک کامل باشد میبایستی همه این مواد را در برداشته باشد ولی چون خوراکهای کامل کمیاب است عموماً بعضی از مواد غذائیه را با یکدیگر ترکیب مینمایند تا خوراک کامل بدست بیاید. برای اینکار باید ارزش آن مواد را دانست در جدول جداگانه نمونه‌ای از تجزیه خوراکها که واحد مواد تجزیه شده کیلو گرام (هزار گرم) و وزن هر یک از آن مواد به گرم سنجیده شده مینکاریم :

این جدول از روی تجربیات شیمی دانهای بزرگ اروپا مانند «وورتز»، «پاین» و «کنینگ»^۱ کرفته شده و جلو خوراکهای کامل علامت ستاره میباشد.

مطابق عقیده شیمی دانها بدن انسان از این چهار مواد ترکیب یافته و چنانکه ملاحظه می‌شود ما بین خوراکها آزت کوشت زیاد است اما مواد دیگر در آن کمیاب میباشد و جزو خوراک کامل حساب نمی‌شود بر عکس می‌بینیم مواد مغذی

۱- مطابق تجربیات ثابت شده که بدن انسان در هنگام کار مواد آزوتی استعمال نمیکند و قند «کلوکوز» تنها ماده محترفه است که در بدن بکار میرود لهذا برای بدن مردکار گر خوراکهایی که دارای «هیدرات دوکاربن» یعنی قند و نشاسته و چربی است بخوبی کفایت میکند.

تجزیه شیمیائی مواد خوراکی

نامکهای معدنی	نشاسته	جربی	آزت	آب	اسامي خوراک
۵۱۹	۴ نا۵	۵۰	۱۷۰	۷۸۰	گوشت چارپایان
۱۱	۶	۶	۲۰۰	۶۶	گوشت جوجه
۱۰	۵	۱۰۷	۱۲۲	۷۵۶	○ نخم مرغ
۴	۰۰	۴۰	۳۶	۸۶۵	○ شیر گاو
۱۵	۶	۴۵	۱۳۵	۷۴۰	گوشت ماهی
۱۶	۶۷۹	۱۲	۱۴۶	۱۴۰	○ گندم
۴۵	۶۳۶	۲۸	۱۳۴	۱۳۰	○ جو
۱۱	۵۹۹	۷۰	۱۲۸	۱۷۷	○ ذرت
۶۰۸	۷۸۱	۴	۶۴	۱۴۴	برنج
۱۶	۵۸۰	۲۵	۲۶۵	۱۱۵	○ عدس
۱۰	۲۰۰	۲	۱۵	۷۶۰	سبز زمینی
۰	۱۰۰	۶	۷	۸۱۰	انگور
۲۷	۶۳۴	۱۳	۴۰	۲۹۰	انجیر خشک
۲۹	۷۲	۵۳۷	۲۴۲	۵۴	○ بادام
۱۷	۰۰۰	۱۰	۸۸	۳۳۰	نان
۳۳۰	۶	۲۵۰	۳۳۵	۳۴۶	بنیز

مقدار انرژی در یک کیلو گرام غذا که به "کالوری" سنجیده شده :

۳۰۵۱۰	برنج	۱۱۵۰	گوشت بی جرمی
۳۰۶۰۰	عدس	۲۰۸۰۰	○ چرب
۹۰۲	سبز زمینی	۷۳۰	شیر
۶۰۰۰۰	بادام	۱۰۴۶۰	نخم مرغ
۳۰۷۶۴	انجیر خشک	۷۰۵۸۰	کره
۴۰۸۸۰	شوکولات	۳۰۵۰۰	گندم
۳۰۶۱۰	ذرت	۲۰۷۱۸	نان

غلات و بنشنها بیشتر از گوشت آزت دارند بعلاوه مقدار زیادی مواد نشاسته‌ای و معدنی در آنها موجود است. اگرچه در بعضی از غلات بیش از خمس مواد آزته یافت نمی‌شود مثلا در برنج مقدار آزت آن کمتر از یک در پانزده است اما چه اهمیتی دارد؟ بسیاری از مردم روی زمین از غلات زیست می‌کنند و اگر آزت برنج کم است آیا می‌شود گفت که چینی‌ها و زاپنی‌ها ضعیف‌تر از دیگران هستند؟

همین جدول نشان میدهد که مواد مغذی میوه‌های روغن دار و بادام بیشتر از گوشت است. غلات، بنشنها و میوه‌های خشک و بعضی از سبزی‌های تازه دو برابر گوشت «اسیدفسفریک» و ده برابر آن آهن دارد. فسفرها برای تقویت اعصاب و آهن برای خون یکی از مهمترین اغذیه انسان بشمار می‌آید و برتری اغذیه نباتی از همین رو ثابت می‌شود چونکه عوام گمان می‌کنند گوشت یک خوراک مقوی است ولیکن تجزیه شیمیائی بر عکس آنرا نشان میدهد.

دکتر «کارتن» می‌گوید: «موادیکه در هر زمان و همه جا نزد همه مردمان یک اهمیت اولیه دارد مواد نشاسته‌ای، غلات و چربیها هستند.

«پس این مواد که به تنهایی قوه و استقامت میدهند در گوشت که خیلی کم مواد نشاسته‌ای دارد از ۴ الی ۵ در هزار بدست نمی‌آوریم در صورتیکه غلات از ۶ الی ۱۰۰ و میوه‌های

شیرین از ۱۵۰ تا ۲۰۰ در هزار دارا هستند و هر کاه بخواهیم هنوز از نقطه نظر نمکهای معدنی بسنجم مقایسه خواهیم کرد که گوشت از ۹ الی ۱۵ در هزار بیشتر ندارد ولی در گرد و غلات از ۳۰ تا ۵۰ در هزار یافت می شود. »

ازین رو گوشتخواران بقیمت گزافی آب خریداری نمایند. آزت گوشت بدون استخوان برای بدن انسان یک چیز زیادی و خطر ناک است. همچنین آزت بنشنهایانند لوبیا و عدس اگر چه سوم گوشت را ندارد ولی زیاده روی در آن نیز مضر خواهد بود و همان اندازهای که در نان و میوه‌های روغن دار و بعضی سبزیها یافت می شود برای بدن بخوبی کفایت میکند و از هوا نیز آزت میگیرد. مواد حاره‌ای میوه‌های روغن دار ۵ مرتبه زیادتر از گوشت است. بادام و گرد و از نقطه نظر غذائیت خیلی مهم هستند و تا مدت زیادی انسان را سیر نگاه میدارند. انجیر خشک خیلی مقوی است و به تنها این بدن انسان را تغذیه میدهد. خیلی آسان است که بجای گوشت غلات و میوه و غیره استعمال نمایند. سبزیها و میوه‌های تازه دارای نمکهای معدنی و قند طبیعی همچنین قوای پرتو خورشید است که در آنها ذخیره شده و همه مواد لازمه بدن را دارا هستند. چربی حیوانی در معده هضم نمی شود و کار آنرا کند میکند پس بدن خودش چربی را باید درست نماید. «داستر»

نوشته: «در نتیجه یک مباحثه معروف که «دوما بوسینیول»، «پاین لیه بیگ»، «پروز مایلن»، «ادوارد فلورنس شو» و بعد «برتلو» و «کلود برنار»^۱ در آن دخالت داشتند به ثبوت رسید حیوان با چربی که به او میدهند پروار نمی‌شود و همچنین نبات، اما بطريق دیگری او خودش چربی را می‌سازد.

حیوانات علفخوار از روی تجزیه شیمیائی خوراک خود را آماده نمی‌کنند با وجود این همه مواد لازمه بدن خودشان را فقط از سبزیها می‌کیرند. چربی یک خوراک فاسدی است که تمام آن در نزدیکی آتش درست شده همچنین چاشنی‌های رنگ برنگ و ترشیهای ساختگی برای بدن مصر است. میوه که خوراک طبیعی انسان می‌باشد نه پختن و نه فلفل و نه زرد چوبه لازم دارد. از این گذشته باید دانست که بغير از مواد شیمیائی خوراک که قابل تجزیه هست عناصر دیگری در آن وجود دارد که خیلی قابل اهمیت می‌باشد مانند ماده حیاتی «ویتامین» که تنها در نباتات بمقدار زیاد یافت می‌شود چونکه بدن حیوان نمی‌تواند آن را ترکیب بکند و هر کاه کوشتخواران استخوانها و خون قربانیهای خودشان را زنده زنده بمکند باز هم مدیون کیاههایی هستند که حیوانات بیچاره چریده بودند ولی مواد حیاتی دارای قوه و خاصیت اولیه خودش نیست چونکه در بدن حیوان تجزیه شده و بمصرف رسیده و از اینرو گوشت برای بدن انسان یک

۱- اسامی شیمی دانهای بزرگ اروپا.

خوراک من در آری و برخلاف طبیعت است.

میوه های خشک مانند گردو، نار گیل، بادام و میوه های تازه دارای ماده حیاتی و قوّه روابخش خورشید است. همچنین نمکهای لازمه را در بر دارد و آسانی در معده هضم شده ماده سمی باقی نمیگذارند. اما بشرط اینکه رسیده و بمقدار کم بوده باشد بخوبی مرمت انساج را مینماید. بعضی از میوه های نشاسته ای مثل موز هندی، بادام و خرما خوراکهای مقوی هستند و در نواحی کرمسیر بسیاری از مردم را به تنهاei خوراک میدهند. نباید زیاد بتجزیه شیمیائی پشت گرمی داشته باشیم. آیا حیوانات خوراک خودشان را تجزیه میکنند؟ آیا نسوج حیوانات علفخوار و میوه خوار از چربی و آزت و مواد نشاسته ای و نمکهای معدنی تر کیب نیافته؟ باید همه این مواد را خود بدن درست بکند.

فصل چهارم

تاریخ گیاهخواری

تاریخ گیاهخواری با تاریخ پیدایش آدمیزاد در روی زمین شروع میگردد چنانکه از روی علوم ثابت شده او مانند میمونهای بزرگ در جنگلهای نواحی کرمسیر میزیسته و خوراکش تنها میوه درختها بوده است و میلیونها سال با همان خوراک زیست کرده اما بواسطه بعضی پیش آمد های ناگهانی مثل زمین لرزه وغیره ناگزیر شده بنواحی دیگر کوچ بکند و بمناسبت تغییر آب و هوا از گرسنگی ناچاری و نایابی میوه ناگزیر گردیده گوشت جانورانی که برای دفاع میکشته بخورد و پس از پیدا کردن آتش توانسته این عادت را نگاهداری بکند.

پرسور «بونژ» در کتاب علمی خود^۱ چنین می نویسد «در زمانهای ما قبل انسانی نیاکان آدمیزاد مانند میمونهای بزرگ در شاخصار درختان زندگانی میگرده و از میوه تغذیه مینموده است . ساختمان بدن انسان کنونی گواهی میدهد چونکه او دارای روده های یک میوه خوار و گیاهخوار میباشد .

هنگامیکه انسان زندگانی حیوان خزنده را ترک کرده و موقعیت فائم را پذیرفت خوراک او تغییر نمود و گوشت و نباتات را با هم خورد... اما این تغییر خوراک در بدن انسان تولید سومونموده از آنجا امراض تولید گردید. غذای گوشتی روده‌های کوتاه میخواهد و چون گذر گاه لوله هاضمه زیاد دراز است بزودی در آنجا تولید فساد کرده و ناخوشیهایی که از این راه بگیرند مورونی گشته پیوسته سخت تر می‌شود بخصوص نزد بچه‌هایی که از خویشان همخون بدنیا بیایند «

پرسور «هئر» آلمانی راجع بخوراک انسان اولیه میگوید: «غرس درختهای میوه و کشت غلات بازمنه خیلی قدیم میرسد و در آن زمان میوه استعمال میکرده اند... سیب و کلابی زغال شده پیدا کرده اند و آنها را دو لپه مینموده اند و برای توشه زمستان خودشان خشک میکرده اند. »

اطراف قدیمی ترین اقامتگاه نژادهایی که کنار دریاچه‌ها در خانه چوبی منزل داشته اند در سویس «وانگن در بنهوزن کنسیز»^۱ توده‌های زغال شده میوه‌های جنگلی پیدا کرده اند که برای آذوقه زمستان خشک شده بوده و بعلاوه آلونک‌های آنها آسیابهای دستی پیدا گردیده است.

«بوردو» در کتاب «تاریخ خوراک» خود نوشته: «خوراکی پیدا نمیشود که استعمال آن آنقدر قدیمی و عمومی بوده باشد

که میوه ها . چيدن آنها تنها مایه معيشت انسان اولیه بوده . در نواحی نیمه حاره که میوه های عالی میرسد در تمام مدت سال هنوز ساکنین آنجا از این حاصل آسان زندگانی میکنند . کاشتن درختهای میوه در هر جائیکه عملی می شده با ابتدای تمدن زراعتی میرسد . »

پرسفسور « فویه » می نویسد : « مطابق علم الاعضاء انسان اولیه گوشت نمیخورد و میوه خوار بوده است . پس میتوان بقول « داروبن » باور کرد که او آرام بوده نه درنده چنانکه « کستاولوبون » کمان میکند . کرکان یکدیگر را نمیدرند نه شیران و نه بیران معلوم نیست برای چه این احتیاج غیر طبیعی در انسان پیدا شده . بد رفتاری در باره زنان ما بین بسیاری از طوایف وحشی و حالت اسارتی که او را نگاه داشته و همچنین عادت اینکه بسن معینی که رسیدند آنان را بخورند تمام اینها از برابریت مردها میباشد که در ابتدا وجود نداشته . . . »

کمان کرده اند که نیاکان آدمیزاد زمان طویلی از حاصل ماهی کیری و شکار زندگانی نموده اند بدون اینکه بسلامتی ایشان لطمہای وارد آمده باشد اما این فرض را نمی شود پذیرفت . اگر انسان اولیه موقتاً خانه های چوبین در کنار دریاچه هاساخته تنها برای محافظت کردن خودش از دست جانوران درنده بوده است نه برای آسان کردن ماهی کیری چونکه ماهیها از جلو یک کشتار دائمی طبیعتاً فرار میکردند بعلاوه از شماره آنها

کاسته می شد از طرف دیگر انسان اولیه آلات ماهی گیری انسان امروزه را نداشته مثل قلب، تور و غیره . همچنین آلات عجیب و غریبی که امروزه در شکار گاهها بکار میبرند برای آنها مجهول بوده است و باسانی گوشت جانوران را بدون وسایل لازمه اش مانند چوبانی و کارد و سلاخخانه و آتش و چاشنی های گوناگون و غیره نمیتوانستند بخورند در صورتیکه نباتات فراوان آنها را احاطه کرده و از میوه خوشمزه و گوارا به آسانی میتوانستند زندگانی خود را تأمین بنمایند بر عکس آنها بخصوص میوه خوار بوده و روز های خوشبختی داشته اند .

بهر حال زیاده از موضوع دور نشویم از مطالب فوق معلوم می شود که گیاهخواری یک چیز تازه در آمدی نیست ما میرویم نشان بدھیم که گیاهخواری در هر آب و هوا و نزد طبقات مختلفه مردم امتحان خوبی داده است .

با هوش ترین دانشمندان و خردمندان هر زمانی و همه پیغمبران و پیشوایان عقاید و همه کسانیکه به بہبودی اخلاقی نژاد آدمیزاد علاقه مند بوده اند و برای پیشرفت ذهنی و برتری مقام انسانیت کوشیده اند همه آنان گیاهخوار شناخته شده و پرهیز از گوشتخواری را یکی از بزرگترین عوامل پرهیز کاری بشر دانسته به پیروان خودشان سفارش نموده اند چنانکه از داستانهای ملت ها آشکار میگردد پیشرفت اخلاقی و توسعه فکری با خوراک آنان وابستگی نزدیکی داشته است و امروزه نیز بسیاری

از بزرگان و متفکرین دنیا همین طرز خوراک را پیروی مینمایند.
برای نمونه بعضی از آنان از این قرارند :

بودا ، زردشت ، فیساغورس ، مغان ایران ، دانشمندان هند ، کاهنان مصر ، فلاسفه یونانه : همر ، سقراط ، افلاطون ، ارسطو ، پلوتارک ، اپیکور ، سنک ، پلین ، مارکول ، ویرژیل ، زنن ، رهبانان ترسائی : اریزن ، کریزستم ، سن کلمان دالکساندری ، فلاسفه و عرفان و متصوفین اسلامی : حضرت امیر ، ابوعلی سینا ، ناصر خسرو ، شیخ نجم الدین رازی ، ابوالعلاء معربی ، شیخ عطار ، مولوی ، غیبیون ، یزدانیان ، مزادسان ، وغیره ، باکن ، کرناور ، گاسنده ، میلتن ، شودن برگ ، نیوتن ، پاسکال ، فنه لون ، موتنی ، برناrdن دوسن پییر ، آنکتیل دو پرون ، شارل ندیله ، ژان ژاک روسو ، فرانکلن ، شلی ، لامارتین ، واگنر ، میسله ، شوپنهاور ، تولستوی ، فابر ، رکلوس ، بوسوئه ، ولتر ، ادیسون ، مترلینگ ، کارپاتر وغیره ... .

در بیشتر کیشها پرهیز از گوشتخواری تأکید شده . هندوهای برهمائی یا بودائی بکلی از خوراک حیوانی پرهیز میکنند چونکه مذهب آنان قدغن اکید نموده . مصریان باستانی نیز از گوشت احتراز مینموده‌اند چونکه حیوانات را مقدس میدانستند و فیساغورس که محروم به طریقت آنان بوده این عقیده را در یونان رواج داد .

چنانکه از کتب قدیمی هندی‌ها استنباط می‌شود نژاد

آرین در ابتدا از خوردن گوشت پرهیز میکرده در قوانین مانو (ماناوادهارما ساسترا) که یکی از کتب کهنہ هندیها است نوشته: «کسیکه پیروی قوانین را نموده و مانند دیو تشنہ بخون گوشت استعمال نکند در این دنیا به نیک سیرتی کامل رسیده و از شکنجه ناخوشیها ایمن خواهد بود.»

نخستین قانون بودا میگوید: «مکشید - با محبت باشد و سیر دایرہ تکامل جانوران را خراب مکنید .» از این جهت مردمان ژاپن، چین و هندوستان که بیشتر اهالی روی کره زمین را تشکیل میدهند کیا هخوار می باشند.

شت زردشت در اندرز های خودش کشن جانوران بی آزار را که آفرید کان آهورا مزدا هستند یک جنایت زشت میداند. در اوستا کشاورزی اولین کار مقدس انسانی است همچنین خوراکهای پاکیزه که زمین بشکل میوه بما میدهد ستایش مینماید. برای این ملت کشاورز و روستا مرگ هر حیوانی که از جمله آفرید کان هرمز بوده یک نفع اهریمن بشمار می آمده و در گانهای ۳۲ میخوانیم: «آهورا مزدا نفرین میکند بکسیکه چار پایان را بکشد.» در روایات پارسیان آمده که زردشت با شیر و کیا تغذیه مینموده.

ایرانیان باستانی از پلیدی و آلدگی خوراک حیوانی پرهیز میکرده اند در کتاب دستان نوشته: «اما نشده که یزدانیان بزرگ، دهان به گوشت آلایند چه گوشت خوردن صفت

انسانی نیست ، چه هر کاه بقصد خورد خویش کشد سبعت در طبیعت نشیند و این غذا نیز آورنده درندگی است . »

دو قانون گذاری که پس از زردشت آمدند مزدک و مانی مانند بودایان خوردن گوشت را قدغن مینمایند . پیروان فیساغورس از انجیر و سبزیها و میوه و عسل و نان زندگانی میکرده‌اند . خود فیساغورس که بسن صد سالگی مرد در باب گوشتخواری گفته : « بترسید ای میرندگان که خودتان را بچین خوراک چرکینی آلوه سازید . »

هوراس نقل میکند که « ارفه » برای آرام کردن طبیعت درنده یونانیان قدیم استعمال گوشت را منع نمود .

حضرت امیر که زندگانی ریاضت‌مندانه مینموده راجع به گوشت خواری میفرماید : « لاتجعلوا بطونكم مقابر الحيوانات . » در اسلام بسیاری از طریق‌های متصوفین و عرفا ، کیاهخوار بوده‌اند . پژشگ نامدار ابوعلی سینا مرید کیاهخواری بوده و در کتاب های خودش مضار گوشت را بیان مینماید و گفته : حذر کنید از خوردن گوشت جانوران ، همچنین نجم الدین رازی در مرصاد العباد نوشته از گوشت بسیار احتراز کنید و نظریات خود را شرح می‌دهد :

سنک (Sénèque) که یکی از فلسفه بزرگ بوده است بر ضد استعمال گوشت مطالب مهمی مینویسد که مختصر آن اینست : ۱- هیچ چیز آنقدر طبیعی نیست مگر تنفری که از خوردن گوشت

حیوانات بما دست میدهد. ۲ - اگر آدمیان اولیه باین کار تن در دادند از روی ناچاری فوق العاده بوده است. ۳ - نمک نشناشی، بربریت و هوا پرستی از خوردن گوشت پیدا میشود. ۴ - ساختمان بدن انسان برای گوشتخواری درست نشده.

« شما از اژدهای وحشی، یوز، پلنگ و شیران سخن میرانید و خودتان در ستمگری دست این جانوران را از پشت بسته اید چون که کشتار برای آنان خوراک بشمار میآید اما برای شما یک لقمه لذیذ است و باید آنقدر ظرفایت بکار ببرید تا تنفر آن را بپوشانید. »

پلوتارک از فلاسفه یونان میگوید: « تو از من میپرسی چرا فیساغورس از خوردن گوشت جانوران پرهیز میکرده؟ اما من بر عکس از تو سؤال میکنم کدام انسان اول جرئت کرد که گوشت مردار را به دهان خود نزدیک بکند... که سر سفره خود اجساد کشته شده و لاشه استعمال بنماید و در شکم خودش اعضائی را غوطه ور سازد که لحظه پیش آواز برمیآوردند و غرش مینمودند و راه میرفتند و مینگریستند؟ چگونه چشم - های او طاقت دیدار کشتار را آورد؟ چگونه توانست خون کرفتن و پوست کندن و تکه تکه کردن یک جانور بیچاره بدون دفاع را ببیند؟ چگونه توانست طاقت منظرة گوشتها لرزان را بیاورد؟

« جانورانی را که شما میخورید آنها نیستند که دیگران

میخورند شما بخون حیوانات بی‌گناه آرام تشنه هستید که به هیچ کسی آزار نمیرسانند که بشما انس میکیرند که برای شما کار میکنند و شما بجای مزد خدمتشان آنها را می‌بلعید!

«ای جانی بر ضد طبیعت هر گاه لجاجت میکنی که ترا درست کرده اند تا همجنسان خودت را بخوری جنبند گانی که دارای عضلات و استخوان هستند حساس و زنده میباشند پس از تنفسی که از این خوداکهای ترسناک بتودست میدهد خود داری بکن ...»

پروفسور گاسندي در کاغذ خود به فن هلمنت نوشت: «من مدلل کرده ام که مطابق ساختمان دندانها یمان بنظر نمی‌آید که برای استعمال گوشت درست شده باشد چون همه جانورانی را که طبیعت برای گوشتخواری بوجود آورده دندانهای بلند مخروطی برنده نا مساوی و از یکدیگر جدا شده دارند - ما بین آنان شیر، بیر، گرگ، سگ و غیره یافت میشود. اما آنها که برای زندگانی کردن تنها از سبزیها و میوه‌ها درست شده اند دندانشان کوتاه، کند و نزدیک بهم است همچنین به قسمت‌های مساوی از یکدیگر قرار گرفته.»

زان کریزستم کشیش گفت: «ما از روی گرگان و بیران گرته بر داشته ایم یا بد ترا از آنها هستیم چونکه خدا بما حسداد گردی داده است.»

«جان ری» طبیعی دان انگلیسی در موضوع گیاهخواری

اینطور بیان میکند: « حقیقته انسان اعضای یک جانور گوشتخوار را ندارد... باعهای ما همه لذت‌های روان پرورد را جلو چشم ما می‌کستراند در صورتیکه کشتار خانه‌ها و قصابیها پر از خون بسته شده و کثافت شنیع است...»

« بوفون » از علمای بزرگ تاریخ طبیعی نوشه. « انسان میتواند مانند حیوان با نباتات زندگانی بنماید... بنظر می‌آید طبیعت بزحمت برای هوی و هوس و حرص او کفايت میکند. انسان به تنهائی خیلی زیاد تر گوشت می‌بلعد که تمام جانوران درنده و این از روی اجحاف است نه از حیث لزوم. »

ولتر معروف می‌گوید: « مردمان از مشروبات فوی تشنگی خود را فرو نشانده اند و از کشتار سیر گشته اند همه آنها یک خون بجوش آمده و سوزان دارند که آنان را به صد گونه دیوانه میکند. دیوانگی بزرگ آنها وسوس خونریزی برادران خودشان و ویران کردن دشتهای حاصل خیز است تا اینکه روی آن کورستانها سلطنت بکنند. »

به لاشخوران متعلق این کلمات « شلی » را میدهیم تا اندکی فکر بنمایند: « تشریع الابدان قیاسی بما نشان میدهد که انسان شبیه بحیوانات میوه خوار می‌باشد و هیچ نشانی از گوشتخواری در او نیست نه پنجه دارد تا شکار خود را بگیرد و نه دندانهای بلند تیز دارد تا حیوان زنده را پاره بکند. یک « ماندارن » اولین طبقه چین که ناخنها او به بلندی دو شست

میرسد نخواهد توانست یک خرگوش زنده را بدراند. بوسیله همه نیرنگهای شکم پرستی است که یک گاو وحشی را گاو اهلی میکنیم و قوچ را مبدل به گوسفند مینمائیم که برخلاف طبیعت میباشد تا نسخ او نرم و فاسد بشود - این تنها از آرایش کردن گوشت مردار و گمراه کردن آنست بوسیله پخت و پز علمی که آنرا قابل جویدن مینمائیم و تبدیل به چاشنی میکنیم تا از تنفری که از خون بما دست میدهد پرهیز کرده باشیم. من خواهش میکنم از همه آنهاییکه آرزوی راستی و خوشبختی را مینمایند از روی صداقت یک امتحان خوراک نباتی را روی خودشان بکنند... بدبهختانه ترجیح این خوراک را تنها مابین مردمان دانشمند مشاهده مینمایند که میتوانند از شکم چرانی و خرافات چشم بیوشند... زیرا مردمان کوته نظر که قربانی ناخوشیها هستند ترجیح میدهند دردها و ناخوشی خود را بوسیله داروها آرام بکنند تا پیش بینی آنرا بتوسط خوراک بنمایند. »

بسوئه (Bossuet) نطاق بزرگ تردید نمیکند که فساد اخلاقی و جسمانی انسان را به خوراک مرداری او نسبت بدهد: «... اکنون برای خوراک با وجود تنفری که طبیعة بما دست میدهد باید خون بریزیم و همه سلیقه بخرج دادن ما برای آراستن و پر کردن سفره خودمان به دشواری کفايت میکند تا لاشه هاییکه میخوریم تغییر صورت ظاهری به آنها داده باشیم. »

«اما این تنها بدبهختی نیست زندگانی کوتاه شده و در اثر تند خوئی که در نژاد انسان پیدا کرده زندگانی کوتاه تر میشود. انسان که در ازمنه اولیه از سر جان جانوران میگذشته عادت کرده بود تا از سر زندگانی همچنان خودش نیز دست بدارد....»

یکی از پیشوايان بزرگ گیاهخواری کلیس در کتاب مفصلی که نوشته ثابت مینماید : ۱ - که انسان بهیچوجد حیوان گوشتخوار نمی باشد و طبیعت آرامترین جنبندگان است. ۲ - که کشتار حیوانات اصل و پایه خطایا و جنایات اوست. همچنین خوراک حیوانی سبب زشتی و پیشرسی ناخوشی ها و کوتاهی زندگانی او میباشد. ۳ - که این کمراهی سر نوشت آینده اورا چرکین نموده یعنی زندگانی جاودانی او را بعقب میاندازد.

«میشله» مورخ و نویسنده نامدار میگوید : «برای زن و بچه این یک عنایت است يك بخش مهربانی است که بخصوص میوه خوار باشند از پلیدی گوشتها پرهیزند و از خوراکهای موجودات بیگناهی که سبب مرگ کسی را فراهم نمیآورد خوراکهای خوشبو و خوشمزه ساخته و با آنها زندگانی بگتنند...»

در جای دیگر گفته : «حیوان حقوق خود را در مقابل خدا دارد... حیوان پر از اسرار تاریک است... دنیای بیکران خوابها و دردهای زبان بسته !... اما نشانیهای آشکار این دردها را بزبان بی زبانی بیان میکند. تمام طبیعت بر ضد برابریت

آدمیزاد که انکار مینماید که برادر زیر دست خود را پست
میشمارد شکنجه میکند اعتراض نموده و طبیعت او را در جلو
کسیکه هر دو آنان را آفریده محکوم می‌سازد...»

«زندگانی، مرگ و کشتاری که خوراک حیوانی تحمیل
مینماید این مسائل تلغی از جلو چشم من میگذرد. چه کشمکش
جانگدازی! یک کره دیگری را آرزو بکنیم که درندگیهای
سر نوشت و پستیهای این زمین از ما دور بشود.»

لامارتین شاعر حساس فرانسوی اشعار زیادی در خصوص
گیاهخواری گفته است از جمله یک بیت او اینست: «گوشت
حیوانات مانند شکنجه روح فریاد میکشد و مرگ در درون تو
تولید مرگ میکند.»

فیلسوف بزرگ و نویسنده نامدار روسی تولستوی مینویسد:
«عادت گوشتخواری باز مانده ازمنه بربریت است و ظهور
گیاهخواری باید خیلی طبیعی و اولین اثر تعلیم و تربیت بشمار
بیاید.»

دانشمند بزرگ فابر نوشه: «این است گوشت کاو، گوسفند
و پرندگان، چقدر ترسناک می باشد. این بوی خون میدهد این
از کشتار سخن میراند. اگر کسی می‌اندیشید جرئت نمی‌کرد
سر سفره بنشینند.»

کوتیبه که یکی از استادان بزرگ شیمی معرفت الحیات
می‌باشد راجع به گیاهخواری می‌گوید: «این طرز خوراک

را میشود از روی عقل پذیرفت و همه کسانیکه تکاپوی کمال مطلوب تکوین و تربیت نژاد های آرام با هوش خوش سلیقه ولی پر نسل و قوی و زرنگ و چالاک را مینمایند تمجید و ستایش خواهند کرد. »

پروفسور «شارل ریشه» اظهار میدارد: «... باقی میماند بدانیم که خوراک حیوانی لازم است یا نه. هزار مرتبه نه. این خوراک لازم نیست همه چیز گواهی میدهد و این الفبای علم - الااعضا است. »

پروفسور «لاندوزی» که تحقیقات زیادی در باب خوراک نموده گفته است: «خوراک حیوانی که استعمال میکنیم و هر روزه بیش از پیش در آن زیاده روی مینماییم خوراک نیست یک زهر آلدگننده بدن ماست. »

«مترلینگ» از نویسنده کان بزرگ معاصر بنوبت خود برتری گیاهخواری را از نقطه نظر علمی اعلام میکند: «مجبور میشوند اقرار بنمایند که هیچکدام از انتقاداتی که در باره خوراک گیاهی نموده اند در جلو منطق خیلی ساده نمیتوانند ایستاد کی بکند. من به نوبت خود تصدیق مینمایم که همه آنهایی که شناخته ام و پیروی گیاهخواری را نموده اند در سلامتی آنها بجهودی بزرگی حاصل گردیده ذهن آنان تند شده مانند اینکه از یک زندان دیرینه خفه کننده و مسکینی بیرون جسته باشند. »

همچنین میافاید : « هر کاه دنیا میتوانست از خوراک حیوانی دست بکشد نه تنها یک شورش اقتصادی پیدا می شد بلکه یک بهبودی اخلاقی منتج میکشت . »

« رومن رولان » در کتاب « زان کریستف » نوشه : « کرور ها هر روز بدون کمترین آزرم و پشیمانی بیهوده قتل عام می شوند اگر کسی باین فکر بیفتند رسخندش میکنند ولیکن این یک جنایت پوزش نا پذیر است و به تنها کواهی میدهد که چرا انسان درد میکشد . او فریاد میکشد بر ضد نژاد آدمیزاد . »

« اگر خدائی هست و چشم می پوشاند او فریاد انتقام میزند . برعلیه خدا هر کاه یک خدائی خوب وجود دارد بیچاره ترین مخلوقات باید آزاد بشود . اگر خدا نیست مگر برای زورمندان دادگری برای سیه روزان نخواهد بود برای مخلوقات ناتوانی که پیشکشی فربانی آدمیان هستند . نه نیکی و نه دادگری وجود ندارد . »

« ریچارد سن » میگوید : « من صمیمانه آروزمندم که پیش از خاتمه قرن بیستم نه تنها سلاخخانه ها بسته بشود بلکه استعمال گوشت بعنوان خوراک ور بیفتد . »

خوشبختانه اطباء و دانشمندان و ادباء و فلاسفه بیشماری طرفدار کیاخواری می باشند و امروزه در تمام ممالک دنیا گروه زیادی این طرز خوراک را پذیرفته اند همچنین پیروان عقیده

مزداسنان و یزدانیان وغیره که دارای نفوذ بزرگی هستند از روی
همین طرز خوراک پیروی مینمایند که شرح آن گنجایش صفحات
این مختصر را نمیدهد.

فصل پنجم

هضرات گوشت

بسیاری از اطباء که تحقیقات زیادی در باره خوراک انسان نموده اند معتقد شده اند که گوشت برای بدن انسان لازم نمی‌باشد بلکه مولد بیشتر ناخوشیهای کشنده شده است چنانکه برای معالجه آنها کافیست که از گوشت پرهیز بنمایند مثل نقرس، اسهال، روماتیسم، سرطان، سل، آپاندیسیت و غیره که بخصوص از استعمال گوشت پیدا می‌شود. این خوراکی را که گمان میکردند برای انسان تاگزیر و سودمند می‌باشد امروزه ثابت شده که بیفایده ترین خوراکها و کشنده سلوشهای بدن است اگر از کشتار قصابی که شرافت انسانیت را به باد میدهد چشم بپوشیم ولیکن حیوانات از این راه انتقام خود را میکشند. حیواناتی که آزادانه زندگانی میکنند خیلی کم دیده می‌شود که ناخوش بشوند و دندان خراب اصلا در تزد آنان وجود ندارد ولی آنهائی را که انسان اهلی کرده یعنی مثل خودش نزاد آنان را فاسد نموده دندان کرم خورده دارند فکین آدمیان اولیه بما نشان میدهد که دندان آنها خیلی کار کرده اما کرم خورده نیست و این دلیل برآنست که خوراک آنها خیلی ساده و خشن بوده و جوییدن زیاد لازم داشته مثل میوه‌های خشک و دانه نباتات ولی

سالم و طبیعی بوده است. «بودوان» در همین خصوص میگوید: «ناید به فرضیات کسانی باور کرد که انسان غار نشین را کوشتخوار و آنmod میکنند آنان بخصوص از نباتات خوراک خود را میگرفته‌اند. »

کوشت سبب پیری پیش دس میشود چون یک کار فوق العاده از اعضای بدن میخواهد و مقداری از زهرهای خود را در بدن باقی میگذارد که بمروز جذب شده و مستعد هر کونه ناخوشی میگرددند دکتر «الدفیلد» مینویسد: «امروزه از روی علوم به ثبوت رسیده که انسان در ردیف حیوانات کوشتخوار نمیباشد بلکه میوه خوار است امروزه این عمل شیمیائی سنجیده شده که هیچکس نمیتواند رد بکند نباتات دارای همه مواد لازمه برای بدن انسان هستند. »

«کوشت یک خوراک طبیعی نیست و تولید اغتشاش در عملیات بدنی مینماید همانطوری که آنرا در تمدن جدید استعمال مینمایند کوشت از حیوانات ذره بینی ناخوشیهای مهیب بمقدار زیاد در بر دارد که به آسانی به انسان انتقال میدهد مانند: سرطان، سل، تب، کرم‌های روده و غیره. همچنین تعجبی ندارد که عادت کوشت - خواری سبب ناخوشیهایی است که در صدی نود و نه مردم می- بینند. »

دکتر «بن ژوی» پس از امتحانی که روی خود نموده اظهار میکند: «پانزده سال میگذرد که بزم قرحری مبتلا بودم و بر ضد آن بیخود زهرهای دواسازی را استعمال میکردم: یود، جیوه،

بروم، ارسنیک و ترکیبات آنها را بمقدار زیاد بکار بردم بدون اینکه مرض دیشه کن بشود... - میکرب پیوسته زیاد تر شده و از قوت بدنم که از ناخوشی و میکرب و دواها ضعیف شده بود همیشه میکاست.

« از روی ناامیدی روی طرز خوراکهای مختلفه امتحان کردم و خیلی باعث تعجبم گردید که کیاهخواری مرا بزودی معالجه کرد. این بهترین دوای مؤثر بود زیرا هنگامیکه همه دواها را استعمال نمیکرم اثر مینمود و بمحض اینکه گوشت میخوردم دوباره ناخوشی عود میکرد. »

گوشت غذای مقوی نیست چنانکه گمان میکند و مولد قوه عضلات نمیباشد. اگر بلافصله بعد از خوردن آن احساس قوت مینمایند فقط در اثر یک تهییج ساختگی و خطر ناک است مانند الكل که اعصاب را تهییج میکند. بر خلاف عقیده عامه گوشت زهر آلود گننده بدن است و در روده ها فاسد شده تولید میکردهای گوناگون مینماید تقریباً همه ناخوشیهای جهاز هاضمه مربوط بفساد گوشت است. دکتر « گاستن دورویل » میگوید: « تجربیات طبی برای ما کاملاً مضرات گوشت را ثابت کرده و گواهی میدهد که آن تقریباً یگانه باعث ناخوشیهای آلات هاضمه است که سبب سوء هضم ورم امعاء و آپاندیسیت میباشد آنست که کماک به نشو و نمای محرقه و ذوسنتریه میکند آنست که طفیلیهای مرض سل و سرطان را تقویت مینماید بهترین دلیل پرهیز از گوشتخواری

است در موقع ناخوشیهای کبد و امعاء همچنین سل که سبب بهبودی ناخوشی میگردد...»

استعمال الکل و گوشت با یکدیگر توأم است هر دو لازم و ملزم میباشند دکتر «هوشیار» نوشه: «طرفداری از کیاه خواری همچنین جنگ بر ضد الکل خواری است این آفت دنیای امروزه.»

میرویم اجمالاً عقاید بعضی از اطباء را درباره گوشتخواری

شرح بدھیم:

دکتر «جیمس» مینویسد: «من خوراکی را سراغ ندارم که باندازه گوشت گاو تولید یک تهییج غیر طبیعی روی سلسه اعصاب انسان بنماید.»

دکتر «پاسکول»: «گول نخوریم گوشت بیشتر مهیج است که مغذی نمیباشد باضافه دارای زهر هم هست.»

دکتر «لوگران» میگوید: «ما باید بدانیم که گوشت کشته شده نیست مگر «مردار» و بوسیله گوشتخواری از روی میل مقداری از زهر «توكسین» را داخل بدن خودمان مینمائیم.»

دکتر «ویکتور پوش» گفته: «ما میتوانیم یقین داشته باشیم که یکنفر کیاهخوار هرگز مرض آپاندیسیت نمیگیرد و خوردن گوشت سبب تولید آن میشود.»

دکتر «پاپوس» میگوید: «از وقتیکه بر زگران شروع کردند هر روز گوشت بخورند مرض نقرس نزد آنها بروز کرد و بهمان

درجه که شهریها بجای یک بشقاب عدس و یک سوپ خوب بیفتک با سبزه زمینی خوردند ناخوشیهای معده و روماتیسم زیاد شد . » دکتر « دک » مینویسد : « هر چه ساده تر زندگانی بنمائیم بیشتر جلو ناخوشیها و میکرها مقاومت خواهیم کرد همچنین اعضای بدن ما بهتر کار خواهد نمود . »

پرسور « بوشار » اظهار میدارد : « گوشتخواران زبان چرك ، تنفس بد ، مدفوعات کثیف و غیر منظم دارند همچنین ناخوشیهای معده و امعاء زخم‌های جلدی ، سردرد ، روماتیسم ، چاقی یا لاغری زیاد در آنها دیده میشود . »

اغلب اوقات حیواناتیکه برای فروش تهیه میشوند یک توده زنده ناخوشیها هستند و تا همان زمانی زنده میمانند که برای کشتنش آماده مینمایند تا بمرگ طبیعی نمرده باشند و آن امراض را به آسانی واکیر میکند .

در سر زمینهای که دو نژاد با خوراک مختلف در یک آب و هوا زندگانی میکنند دیده میشود کروهی که گوشتخوارند بمرض سرطان مبتلا میشوند در صورتیکه گیاهخواری از این ناخوشی ایمن هستند ، در هندوستان مابین مردمان گیاهخوار مرض سرطان بطور استثناء دیده میشود ولیکن گوشتخوران پیوسته مبتلا باین مرض میگردند . در مصر مابین قبطیهای گوشتخوار شهر نشین و فلاح گیاهخوار و در ایرلند اهالی جنوب شرقی آن که گیاهخوار هستند و اهالی « اولستر » که خوراک انگلیسها را میخورند مابین

آنها سرطان شیوع دارد و تلفات سنگینی از کمراهی در باره خوراک خود میدهدند.

شماره قربانیهای مرض سرطان در انگلیس و ممالکی که زیاد گوشت میخورند از کروها افزون گشته و مطابق عقیده اطباء از خوردن گوشت و خوراکهای مهیج تولید میشود.

دکتر « رابرт بل » از اطباء انگلیس میگوید : « من بطوری متقاعد شده ام به ارزش یک طرز خوراکی که بیشتر آن از سبزیها و میوه های خام و گرد و که به آن اضافه کرده باشند که بهیچوجه تردید ندارم اعلام بکنم که هر گاه به اندازه زیاد سبزیها و میوه های خام در خوراک ما بکار میرفت از مرض سرطان بزودی یک یادگار تاریخی باقی میماند . »

دکتر « جج بلاک » نیز مینویسد : « بوسیله خوراک میوه و غلات و سبزیها میشود گرفتاران ناخوشی سرطان را یا یک قسمت عمدۀ اگر همه آنان نباشند از درد و زجر این ناخوشی آزاد ننمایند . من آنرا بمراتب زیاد به تجربه رسانیده ام در آزمایش‌های خودم پس از آنکه این طرز خوراک را پیدا کردم یک فصل با سعادتی برای من باز شد . »

بهترین پیش بینی برای جلوگیری از ناخوشیها کم خوری و امساك در غذاست بخصوص خوراک طبیعی که از نباتات گرفته باشند. هوای آزاد، ورزش، شستشوی بدن و فکر آرام انسان را همیشه تندرست ، خوش بینیه و خوشبین مینماید .

انسان بواسطه استعمال خوراکهای ساختگی و من در آری سلامتی خود را از دست داده بنیه او به تحلیل رقته و بزوادی تخم ناخوشیهای گوناگون در او نشوونما میکند، ترکیب و ساختمان تن او از تناسب افتاده زیبائی حیوان آزاد و زشتی حیوان اهلی (متمن) بهمان پایه است که انسان شهربنشین متمن با انسان آزاد و روستا که در آغوش طبیعت پرورش یافته. آیا هیچ ندیده اید کسانی را که مانند خمره بادکردند خون از سر و صورت آنها، میچکد، دور چشم‌شان حلقه کبود رنگ افتاده، سر کچل، شکم پیش آمده نمیتوانند راه بروند. عرق میریزند نفس میزند. یا کسیکه از کم خونی رنگ پریده مانند مردۀ از گور گریخته است در زمان باستانی مردمان یک زندگانی روستائی و بی آلاشند داشته اند رنج میکشیدند در هوای آزاد تنفس میکردند سپیده با مدداد با خورشید بر میخاستند غروب با آن میخوابیدند ناخوشیهای سینه وجود نداشته دواهای عجیب و غریب استعمال نمیکردند و بهتر زندگانی مینمودند، زن و مرد براذر وار پاهای برهنه با یکدیگر کشاورزی میکردند بچه های آنان تندrst و سر زنده و خوشحال بودند. ماما لازم نداشتند چنانکه حیوانات آزاد لازم ندارند.

فصل ششم

پختن خوراک

انسان همیشه پرستش پیچید کی و ظاهر سازی را میکند . هر چه آسان و طبیعی است بچشم او خوار میآید از این رو زندگانی را پیوسته دشوار نموده گمان میکند به خوشبختی خواهد رسید ، در صورتیکه همیشه از او رو برگردان است . خوراک چیزی است که به منتها درجه پیچید کی رسیده طبیعت نشان میدهد که انسان باید از میوه و نباتات خام زندگانی بنماید . پختن یعنی خراب کردن و از حال طبیعی خارج کردن خوراکها یا برای این است که هزة آنرا بپوشاند مثل گوشت تا بذائقه فاسد شده ما لذت بکند و تمام اینها نتایج بدی برای سلامتی خواهد داشت .

پختن ، خوراک را از حالت طبیعی خارج کرده ماده حیاتی « ویتامین » را که در آن وجود دارد میکند و برای بدن یک تفاله خوراک پخته شده که در آن زهر های کشtar تولید میشود باقی میگذارد . بدن انسان از کروه بی شمار ذرات کوچک زنده تشکیل شده که پهلوی یکدیگر قرار گرفته اند . همه موجودات خوراک زنده میخورند . همه طبیعت زنده است . همانطوریکه برای نشوونما

و نگاهداری بدن عناصر مادی لازم میباشد برای نگاهداری زندگانی حیاتی و روحی ، انسان محتاج است بعذب نمودن خوراک زنده یعنی خام و پخته و از نرسیدن آن ماده حیاتی روح پژمرده شده قوای حیاتیه سست و ناتوان میگردد چنانکه از نخوردن غذا بدن ضعیف می شود . پس روی زمین زندگانی نگاهداری زندگانی را مینماید . این ماده در همه هستیهای روی کره ما وجود دارد و برای اینکه داخل بدن انسان بشود تنها در گیاه ها تجزیه و ترکیب آن صورت میگیرد . حیوانات گیاهخوار مستقیماً این ماده را از نباتات میگیرند و جانوران درنده از گوشت زنده حیوانات دیگر اخذ مینمایند . پختن زندگانی را نابود کرده و یک تفاله ای را بین میدهد که همه قوت حیاتی خود را از دست داده است و تنها بدن آنهایی را که نیمه جان هستند بکار میبرد و قوای خود را باین وسیله مرمت میکند .

هیچیک از موجودات خوراک خود را نمیپزند یا نمیکشند ، اما انسان دقت کاملی در اینکار مینماید . چنانکه فیزیولوژیست ایرلندی « گریوز » انسان را یک حیوان طباخ توصیف میکند و گویا همین را دلیل برتری خود بر سایر جانوران میداند در صورتیکه این رفتار برخلاف قوانین طبیعت است و از اینرو بدن او هیچوقت قوای لازمه را نگرفته بعلاوه یک مقدار زیاد از زهر ها داخل آن میگردد و هر کاه از آب میوه خام و سبزیها

آخشیجهای زندگی به آن نرسد بدون شک خواهد مرد.

آتش است که انسان بكمک آن خوراکهای عجیب و غریب و نتراشیده که خام نمیتواند لب بزند پخته و میخورد تا طبیعت را گول زده باشد. «بوردو» در تاریخ خوراک مینویسد: «استعمال آتش به ابتدای گوشتخواری انسان میرسد چون عضلات سخت و بد مزه حیوانات بدون تغییری که آتش با آن میدهد خودنش دشوار بوده است.» و همین استعمال روزانه خوراکهای مرده است که ذائقه او را منحرف کرده و بچیزهای مهیج مثل الکل و تریاک و غیره میل میکند. خوراک پیش از همه چیز باید خام باشد یعنی همانطوریکه طبیعت بما میدهد. پروفسور «ریشه» میگوید: «باید پذیرفت که انسان یک حیوان است. کاهی با هوش اما اغلب نادان و درنده میباشد. برای خوراک خودش باید هاند یک حیوان رفتار بنماید. خوراک طبیعی ما باید از آنچه که پس از کرورها قرن همه گذشتگان ما میخورده اند تفاوت داشته باشد. پس نیاکان ساده ما آتش نمی‌شناختند و خوراک خود را نمی‌پختند. استعمال خوراک پخته شده یعنی زندگانی برخلاف ساختمان بدنی خودمان. آیا پختن، خوراکهای طبیعی را خراب و فاسد نمیکند؟»

علاوه پختن سبزی و میوه نمکهای معدنی آنها را در آب حل کرده بیشتر موارد لازمه آن از بین میروند چنانکه فسفاتهای شیمیائی دواخانه جای فسفات طبیعی را نمیگیرد و جزو بدن

نمی شود . میوه های ترش مثل لیمو و سر که نمکهای معدنی را حل میکند ولی در هر حال اگر خوراک پخته هم استعمال می کنند برای تقویت ماده حیاتی باید مقداری میوه و سبزی خام استعمال بنمایند .

انسان کنونی همان میوه خوار است که طبیعت باو میل خوراکهای خوشبو و گوارای میوه را داده که از حرص لاشه جانوران و پرندگان و آب کندیده میوه های کال و دل و روده چرك و خون حیوانات را رنگرزی کرده با ادویه آمیخته بجای میوه خوشمزه می خورد . عطر او سیر و پیاز و پنیر کندیده و دود خفه کننده توتون شده است و آب فاسد شده انگور و عصاره های زهر آگین را مینوشد و همه وقت خودش را صرف درست کردن خوراکهای زهر آلود و خونین مینماید .

تمدن انسان بیشتر از دولت سر آتش و دستهای اوست که بهر کاری در میآید تا در نتیجه فکر او که آنهم بواسطه تجربیات میلیونها سال و انتقال دادن بایندگان ترقی کرده است . این پس از یافتن آتش است که او توانسته یک زندگانی مصنوعی برای خودش درست بکند و از هوای آزاد ، ورزش طبیعی و زیبائی چشم انداز طبیعت محروم شده یک محیط محدود کثیف و من در آوردی بر کزیده بواسطه پنهان شدن در اطاوهای تنگ و تاریک تنفس هوای زهر آلود و گرد و غبار ، کار کردن و خوابیدن در جاهائیکه هوای آزاد بآن نمی رسد ، خوردن خوراکهای ساختگی که با

آتش و هزار کونه چم و خم آراسته می شود بیشتر سبب فساد را
فراهم آورده است و انسان میوه خوار آرام یک دیو تشنه بخون شده
بیش از همه جانوران در نده لشه و کشتار می بلعد.

بجای آرامش و خرمی طبیعت در میان داد و غوغای دائمی
زندگانی کرده شب را نشسته و روز را خوایده مهربانی و عشق
طبیعی را یک مسخره ننگین کم و بیش جانگدازی در آورده
کارهای عجیب و غریب دشوار و بی فایده از او سرمیزند که زندگانی
او را سخت و غمناک کرده است.

فصل هفتم

اخلاق و گیاهخواری

احتیاج خوراک طبیعتاً پیدا شده است. اول بدون ترتیب هرچه که می یافتد می خوردند این یک خوراک بدون اراده و زور کی بوده بیشتر میوه خوش آیند درختان خود روند گاهی دانه های دیعی و ریشه های گیاه ها و هنگامی گوشت جانورانی که برای دفاع از خود کشته بودند می خوردند چونکه بنظر می آمده حیوانات یکدیگر را می خورند.

از زمانهای قدیم که علم وجود نداشته بدخی از کسانی که دارای یک حس مشاهدات، بخش استدلال خدا داد واحتیاج به مقاعد نمودن داشتند پس از آنکه خوراکهای گوناگون را سنجیده از مرد نظر گذرانیدند بعضی اصول و قوانین در باره خوراکها وضع نمودند. اینها عالم نبودند اینها خیالپرست بودند. این طبقه از مردم که یک زندگانی جداگانه در جامعه مینمایند. شاعر خردمند یا فیلسوف نامیده می شوند.

حقایقی را که از قدیم این اشخاص آشکار نموده اند همانقدر از قلب آنان تراوشن کرده که از فکرشان قلب آنان گواهی

داده که يك چيز آنقدر پست کننده مانند کشتار نمیتواند برای وجود انسان يك ضرورت حیاتی داشته باشد . زمانی با سر زنش و گاهی با لحن تند و خشم آلود یا ترحم و هنگامی با تصویر های روشن و زننده یا بوسیله يك منطق محکم در اطراف فرون و سر زمین ها در باره گوشتخواری قضاوت نموده اند . نمونه زندگانی آنان دلایل عقیده ایشان را تقویت میکند . زیبا ترین و دلیر ترین و نافذ ترین آنها کسانی بوده اند که زندگانی آنان سبب مرگ دیگری را فراهم نمیآورده است .

چندی بعد علمای متصوفین و فلاسفه و مقدسین بد این عقیده همراهی نمودند و امروزه نیز کرورها مردم برای ترحم نسبت بحیوانات و بواسطه احترام خودشان از استعمال گوشت پرهیز مینمایند .

همه میدانند که اخلاق ، علم و رفتار و عادات است و خوراک يك عنصر بزر گزندگانی میباشد که تأثیر انکار ناپذیری در اخلاق و روش انسان دارد ، مثلی است بفرانسه که گویا از « کانت » « گرفته شده ^۱ میگویند : « بمن بگو چه میخوری بستو میگویم کی هستی . » این مطلب عین حقیقت است هر گاه خوراک حیوانات مختلفه را با طرز عادت و روش آنها بسنجیم خواهیم دید با عادات آنها تناسب و وابستگی نزدیکی دارد بیشتر

فلسفه و اخلاقيون درندگی نژاد آدميزاد را بخوراك خونين او
نسبت ميدهند.

« فيثاغورث » حکيم از کشتار حيوانات اظهار تنفر ميکرده
و طاقت ديدن آنرا نمي آورده است : او ميدانسته است کسيکه کشتار
حيوانات را کار طبيعي مي پندارد باسانی کشتار انسان را جايز
خواهد دانست . همچنين هيج گياهی را زخمی نمي کرده و هيج
جنبينه اي را نمي آزرده و پرندگان را ميخريده و از قفس آزاد
مي نموده .

« افلاطون » در کتاب جمهوري خودش نشان ميدهد که
خوراك حيواني سبب پيدايش جنگ و خونريزی ما بين مردم است
و آنرا تنها برای سربازان تجويز ميکند تا درندگی و جنگجو
 بشوند . « سنک » و « پلوتارك » و کلیه فلسفه همعقیده هستند که
کوشتخواری تأثير بدی در ذهن دارد .

« ميشله » با شاعر بزرگ انگليس « بايرون » همعقیده
 مibاشد که خوراك حيواني انسان را بسوی درندگی و جنگ
 مي کشاند . « کانت » و « ژان ژاك روسو » نيز در ين موضوع موافق
 هستند . « روسو » گفته : « کسانیکه زياد گوشت ميخورند بيش
 از ساير مردم درندگی خود مibashند . اين امتحان در همه جا
 و در هر زمانی شده است . » چونکه خود پسندی اخلاق مردماني
 است که بيشتر از گوشت و خون تغذيه ميکنند . جانوران
 خونخوار که بيدار نمي شوند مگر برای پاره کردن و پنجه

آزمودن همچنین آزار میرسانند بدون اینکه آگاه باشد. ابن الائیر، مورخ مشهور، که شاهد معتبر هجوم مغولها و درندگی و خونریزی آنها بوده است در باب خوراکشان میگوید: « آنها احتیاج بحمل آذوقه نداشتند چونکه همراه خودشان گله های چار پایان را آورده و از گوشت آنان میخوردند همچنین سگ، خوک و غیره را نیز میخورند ... » ممالکی که بیشتر اهالی آن گوشتخوارند خود پسند، خونسرد، یک قیافه خشک خشن و درندۀ دارند، صورت فرمز، چشمها گود رفته و عضلات خشک و بهم کشیده است: بر عکس مردمانی که از نباتات زندگانی مینمایند خوش سیما، مناسب، خوش اخلاق، آرام، مهربان و خوشخو میباشند. ژانپنیها که یک ملت آرام، خوشخو و دلادری هستند چنانکه نه از خطر میترسند و نه از مرگ کیاهخوار میباشند.

شکی نیست که گوشتخواری باعث درندگی می شود همه کسانیکه آرزومند پیشرفت اخلاقی و بهبودی حالت اسفناک جامعه بوده اند در انتشار این عقیده گوشتخواری کشیده اند. اگر دکان عرق فروشی، قصابی، ماهی گیری و مرغ فروشی را می بستند تا اندازه ای صلح عمومی و برادری آدمیان صورت خارجی میگرفت. برای پیشرفت اخلاقی انسان آرزو بکنیم که خود را خوینی و بیقد و کیاهخواری جانشین آن بشود. اگر برتری حقیقی از قلب می آید هر کسی باید از گوشتخواری دست بکشد که نه دشوار است و نه غیر ممکن

میباشد. بیشتر آنها که بهانه می‌آورند از روی نادانی و خرافات و ترس اینست که مبادا مضحك بشوند. باید گفت که حقیقت هنوز گیاهخواری اسباب تمثیر و ریشخند آنها است که حقیقت آنرا نمیدانند؛ ما چقدر بساد کی نیاکان خودمان خنده دیم، روزی می‌آید که آیندگان بخرافات ما خواهند خنده.

آرامش و شکیبائی و نرمی که گیاهخواری بر مردم میدهد کوته بینان گمان کرده‌اند این خوراک انسان را سست ولاابالی کرده از جدیت او می‌کاهد. اگر از نرمی ولاابالی بودن خشنمانک و درندگی را منظور دارند بهتر آنست که این جدیت از سر مردم بیفتد چنانکه مابین بودائیان گیاهخوار بندرت جنایت اتفاق می‌افتد. از این گذشته این ایراد را نمی‌شود بژاپنیها گرفت که امروزه یکی از ملک مهم دنیا بشمار می‌آیند.

در نتیجه گوشتخواری است که نژاد انسان فاسد شده پاکیزگی و سادگی نخستین خود را از دست داده است. عادات و اخلاق او پر از آلایش و درشتی گردیده. زیر دست آزاری و درندگی و خونخواری انسان برای آن است که از خون حیوانات تغذیه می‌کند.

چون در طبیعت کشمکش و زد و خورد مابین بعضی از جانوران درنده و خونخوار وجود دارد انسان گمان کرده جنگ و خونریزی و کشتار برای زندگانی واجب است. اما این دلیل جنگی است چون در روی زمین جانوران دیگر نیز هستند که

نه تنها جنگ نمی‌کنند بلکه طبیعتَ بی آزار و آرام و خوب میباشند و همه آنها از نباتات تغذیه مینمایند مانند میمون، اسب، کبوتر و غیره. اما انسان حیوانات درنده را سرمشق خود قرار داده و مانند آنان وحشی و خونخوار شده است.

رحم و شفقت که آنقدر نزد آدمیان کمیاب است بنظر می‌آید یک بخش طبیعت باشد که نزد جانوران گوشتخوار دیده می‌شود. پرندگان طعمه خوار عموماً شکار خود را یک ضربت منقار می‌کشند؛ حشرات با ذهر خودشان آنرا بی‌حس کرده بعد میخورند؛ برخی از حیوانات گوشتخوار مانند شیر و مار یک سیاله مغناطیسی دارند که مرکز اعصاب شکار آنها را فالج می‌کند. هر چند این قوه مغناطیسی در انسان هم وجود دارد اما برای کشتن جانوران بکار نمی‌رود، پس او سلاخخانه را اختراع کرده است. این اختراع ظریف انسان متمند که هیچ جانوری به این رذالت شکار خود را نمیخورد. برای پوشانیدن جنایات قبیح خود آن را همیشه دور دست و در پرتگاه می‌سازند.

ما بین جانوران درنده نیز هر کدام دشمن عدد محدودی هستند و بدیگران آزار نمیرسانند مثلًا شیر، آهو و گوزن و غیره را شکار مینماید و به پرندگان و حیوانات کوچک کاری ندارد. نهنگ تنها ماهی میخورد. گربه موش و پرندگان کوچک را میگیرد و غیره. اما آدمیزاد شکمپرست میخواهد همه را بخورد و در زندان بیندازد و بارش را بدون آنان بگذارد و شکنجه ها

بنماید. شکم او گورستان فراغ همه جبندگان است. او میخورد آنچه که زندگانی میکند یا میتواند زندگانی داشته باشد. از مرغان هوا تا حلزون دریا را در معده خود غرق می سازد این نیز یک دلیل برتری اوست. گاو علف میخورد؛ بیر گوشت زنده را میدارد؛ انسان هم لاثه جانوران را می بلعد. ولی حیوانات آنچه که در طبیعت خواراک آنهاست بدست آورده بدون تکلف میخورند و آنها را کفایت میکند. آنها میخورند برای زیستن ما بسیاری از آدمها پیش از همه چیز زندگانی میکنند برای خوردن. بی مناسب نیست که در اینجا چند بیت از اثر دانشمند معاصر حضرت آقای مخبر السلطنه (مهدی قلیخان هدایت) را بنگاریم:

درازی انسان

شیر و بیر و خرس و کفتار و پلنگ
کر شکاری را همی آرد بچنگ
بهر سد جوع باشد در کفاف
نی برای جمع کردن بر گزاف.
کر خورش از بهر فوت زندگیست
مرغ و کبک و ماهی ای مسرف زچیست؛
خوان خود از هر دقم رنگین کنی
معده را از این و آن سنگین کنی

ز شکار ار بیر چنگ خود بهشت
او ندارد دست اندر زدع و کشت
و نبات و جانور با هم خوری

همچنین عرض شرافت می بروی

در مسلمانی نه خود اسراف نیست؟

کرمسلمانی پس این اسراف چیست؟

یکی از شعرای حساس آفای پژمان چندین حکایت بنظم
و یک قصیده در موضوع کیاهخواری و مظالم انسان نسبت بحیوانات
کفته اند و از آنها نسخه‌ای به بندۀ التفات کردند در اینجا چند
بیت از ایشان انتخاب می‌شود:

قسمتی از گفتار گرگ به آدمیز اد

دارد هزار کونه غذا جنس آدمی
لیکن مرا خوراک بجز این نه در خوراست
دندان و معده تو گواهی دهد بصدق
کانسان دم بریده ذاتاً علفخور است
من گوسپند را کشم و میخورم ولیک
تشریح کار آدمیان خجلت آورد است
مرغ هوا و ماهی دریا غزال دشت
هر جانور که حالی اندر جهان در است

۱- از نسخه خطی تحفه مخبری رونویس شده.

از دستبرد جورت مأمون نینداز آنک
 گستردہ دام حرص تو در بحرو در بر است
 بد نام کشت کر گک ولی چون نظر کنی
 انسان هزار مرتبه از گر گک بدتر است
 چون صفحات این کتاب خیلی محدود است و بما اجازه
 نمیدهد همه اسنادی که از شعر ا در دست میباشد بنگاریم به این
 قطعه سعدی که درندگی انسان را سر زنش نموده و او را همپاییه
 و همکار کر گک معرفی میکند اکتفا مینمائیم :

شنیدم گوسفندی را بزرگی
 رهانید از دهان و چنگ کر گکی
 شبانگه کارد بر حلقوش بمالید
 روان گوسفند از وی بنالید :

گر از چنگال گر کم در ربوی
 بدیدم عاقبت گر کم تو بودی
 بیداد کری انسان در باره حیوانات جنایاتی که نسبت با آنان
 مرتكب میشوند زیر دست آزادی او دلیل بر فساد احساسات و
 پستی اخلاق اوست . در اثر جور وستمی که نسبت با آنان مینماید
 با خونسردی بی اندازه جلو جانور دوپا میگوئیم : ای انسان غدار
 خونخوار ! آیا هیچ فکر کرده ای که اگر در روی زمین مخلوقی
 همانقدر با هوش و شریز و ده مرتبه زورمند تر از انسانی وجود داشت

آیا هیچ تصور کرده ای که در مقابل این شخص توانا و افسار سر خود که سر نوشت تو بدست او بود مجبور میشدی سر تمکن فرود آورده مانند اسب والاغ و کوسفند وغیره مزء اسارت شرمنکن بارهای گران ، شناخت و درشتی و بالاخره طویله و سلاخ خانه را بچشی ؟

از کشtar روزانه کروها حیوانات بی آزار که نمیتوانند از خودشان دفاع بنمایند نه تنها انسان خود را پست و نشکن میکنند بلکه بدون لزوم فریاد انتقام جوی وجدان خود را بزور خفه مینماید و همه آنهایی که گوشت میخورند در پست کردن اخلاق انسان شرکت نموده متفقاً مسئول شکنجه حیوانات می باشند . «کنان دیل» نویسنده سرشناس انگلیسی میگوید : « یکنفر انسان اجازه اخلاقی ندارد یک گاو را سر ببرد یا یک ماهی را بکشد برای اینکه از گوشت این جانوران تغذیه بنماید . انسان به آنها جان نداده است و حقیقته از قادر متعال اجازه نگرفته که آنان را از زندگانی محروم بکند مگر اینکه بمنتهی درجه ضرورت بر بخورد ».

پیشوای کنونی بزدانیان « تئوزوفها » خانم « آنی بزان » که بیش از چهل سال است کیاهخوار هستند در ضمن کنفرانس خودشان راجع به کیاهخواری کفته اند : « واضح است که نه من و نه شما بدون اینکه بکشیم یا دیگری را باین کار و ادار بنمائیم نمی توانیم گوشت بخوریم پس ما مستقیماً مسئول پستی و اهانت

اخلاقی کسانی هستیم که این پیشنهاد را به آنان واکذار میکنیم . »

« تولستوی » پرهیز گوشتخواری را نخستین کام بسوی پیشرفت حقیقی انسان دانسته . نویسنده معروف آلمانی « نیچه » باین لحن ستایش گیاهخواری را مینماید : « من کمان میکنم که گیاهخواری بواسطه پرهیز کاری و تقلیل اجباری خود از همه شعبات اخلاقی متحداً بیشتر خدمت کرده است - این مطلب را هیچ اغراق میندارید بی شک آموزگاران آینده یک طرز خوراک سخت تری تجویز خواهند نمود . »

بخصوص جهان زنان باید بیشتر از همه متوجه برتری خوراک نباتی بشود و یک چنین غذای خون آلود و چرکین را دور بیندازد چون یکی از خرافاتی که شهرت دارد این است که زن باید همه وقت خود را صرف آشپزی بنماید از این رو هرگاه از دنگرگزی و پیرایش لاشه جانوران دست بکشد بیشتر اوقات خود بکارهای نجیب تری خواهد پرداخت . زن که تولید زندگانی می کند باید راضی به کشتار شده و لبهای خودش را به آن آلوده بازد .

مقایسه بکنید یک دکان میوه فروشی را که به رنگهای دلپذیر روانبخش آراسته شده از بوی آن شامه لذت میبرد . سیب ، نارنج ، گیلاس ، هلو ، انگور و خربزه و رنگهای زنده سبزیهای گوناگون را با دکان قصابی دل و روده آویخته شده اجساد سر

بریده، شکم‌های شکافته شده، پایهای شکسته که آویزان است و قطره قطره از آن خون میچکد و بوی گند لشه در هوا پراکنده میباشد.

انسان میوه خوار آرام یک دیو خونخوار کردیده یک خراب‌کننده پست میشود و احتیاج او به نابود کردن و شکنجه نمودن تا پست ترین رذالتها میرود. او زحمت میکشد، هوش و فکر خود را صرف میکند تا آلات کشتن بسازد اگر تنازع بقاراست است انسان تنازع فنا مینماید. او میکشد، برای خوردن میکشد، برای شفادادن میکشد، برای آمرزیدن میکشد، برای پوشش، برای زیور، برای پول، برای جنگ کردن، برای علم، برای تفریح و بالاخره میکشد فقط برای کشتن. پادشاه ستمگر غدار پر آز و خونخواری است که همه چیز را میخواهد و بهیج چیز ابقا نمیکند و هنوز بخودش دلداری زندگانی بهتری را در دنیا دیگر میدهد!

او گوسفندان را بزرگ مینماید تنها برای اینکه به پول نزدیک بکند این برده‌های بی‌آزار و آرامی که هم بازی بچه‌های او میباشد یکروز هم بهبهئی را جلو بچه‌های خودش سر میبرد و این بچه‌دیوها که در یک محیط جنایات تنگین و اهانت به قوانین اخلاقی و انسانیت بزرگ میشوند گرته از روی پدران درنده خودشان بر میدارند. اگر انسان گاهی بعضی از حیوانات را میپوراند یا دوست دارد برای احترام بزندگانی و حس اخلاقی

نميباشد بلكه تنها از روی خود خواهی و منفعتی است که از آنان ميبرد تا اينکه وقت خوردن آنها برسد و در حقيقت فريبندي کي دو روئي و تمسخر به انسانيت است.

اي گران يشه های منزوی و انبوه ، اي جانوران درنده جنگلها که پهلو های لاغر و بهم چسبیده و چشمهاي درخشان شما کواهی يك زندگاني خشن و سرگردان اما آزاد را ميدهد و مطابق قوانين طبیعت زیست ميکنيد و برای دفاع بجز دندانها و چنگال خودتان چيز دیگری نداريد شما را آفرین ميگويم که غلام و زر خريد يك تمدن درنده ساختگي و پست نمي باشد .

فصل هشتم

برتری گیاهخواری

برتری گیاهخواری دور از اینست که در تحت انتقاد در بیاید، همه جا در هر سر زمین و آب و هوا نزد طبقات مختلفه مردم پیشه ور، کارگر، دانشمند و غیره آزموده شده و همیشه پیروز مند بوده است چنانکه عده بیشتر مردان آسیا هزاران سال میباشد که با نباتات تغذیه مینمایند.

انجمن گیاهخواران فرانسه^۱ مرام خود را اینطور معرفی میکند: «گیاهخواری گوشت همه حیوانات را منع میکند اما همه مواد دیگری که از حیوانات بدست میآید اجازه میدهد: تخم مرغ، شیر، روغن، عسل و غیره... ولیکن غلات، سبزیها و بخصوص میوه ها را خوراک طبیعی انسان تلقی مینماید.

« گیاهخواری بر استعداد کار می افزاید به آزادی فکر کمک میکند و سبب نشو و نمای خصایل عالی انسان می شود که همه مخلوقات را دوست داشته و یک محرك تعادل عمیم میگردد.

» منظور از گیاهخواری اینست که انسان را بوسیله

۱- Société Végétarienne de France. 17 Rue Duguay-Trouin, Paris.

خوراکی که مطابق فوائین طبیعت می باشد نیرومند بنماید و هر کاه از روی عقل به آن رفتار بکنند بهترین راهی برای نشوونمای هم آهنگ و تعادل کامل است . »

گیاهخواری نه تنها بیک خوراک نباتی فناعت میکند پروفسور « رائو » در ضمن شروط دیگری مینماید از جمله پاکیزگی هوا، پوست بدن، جامه، منزل و جهاز هاضمه همچنین ورزش روزانه و ترک نمودن آنچه که بر خلاف حفظ الصحه و نشوونمای قوای بدنی و ذهنی و اخلاقی است .

شیر و تخم مرغ ممنوع نشده چونکه ماده حیاتی در آنها وجود دارد. با شیر، گاو بجهه خودش را خوراک میدهد و تخم مرغ جوجه می شود پس اینها ماده مرده نیستند مثل خوراکهایی که در حال تجزیه هستند از قبیل گوشت و ماهی که بواسطه مرگ ناگهانی مردار می شوند و همه مان میدانیم که مردار یک چیز جرکینی است خواه موش خواه سگ یا کربه باشد و اگر آن احساس را از گوشتشی که در بشقاب است نمی نمائیم برای آنست که بزور ادویه و پختن و رنگرزی خودمان را گول میزیم .

پروفسور « زول لوفور » در کتاب علمی خود راجع به گیاه خواری^۱ پس از آنکه بطرز درخشانی ثابت میکند که گیاه خواری تنها خوراکی است که بخوبی می تواند قوای

جسمانی و ذهنی انسان را تقویت بنماید، نتیجه می‌کیرد: «کیاهخواری تنها طرز خوراکی است که اجازه میدهد بدون اینکه اعضای بدن را خسته بنماید در پناه هرگونه سوم، قوای محركه بدن کاملاً نشو و نمایابد و مقاومت در برابر سرما را بیفزاید.»

دکتر «جان وود» انگلیسی می‌گوید: «به عنوان طبیب مایل هستم گواهی بدهم چنانکه از آزمایش شخصی و مشاهداتی که پس از سالیان دراز عملی خواه شخصاً و خواه در بیمارستانها نموده ام نتیجه می‌شود که گوشت نه لازم است و نه طبیعی و نه سالم. برای نشو و نمای جسم و روح نیز لازم نیست چونکه ترقی فوق العاده پهلوانان کیاهخوار و نمونه‌های بیشمار فلسفه، نویسندهان و متبحرین نامدار خواه قدیم و خواه جدید که همه آنان کیاهخوار شناخته شده‌اند بخوبی کفایت میدهد.

این عادت طبیعی نیست زیرا که انحراف از قوانین وجود ماست. انسان میوه خوار آفریده شده این حقیقت عملاً آشکار می‌گردد هر کاه او را با حیوانات گوشتخوار بسنجم می‌بینیم او کاملاً با آنها چه از نقطه نظر اعضای درونی و چه ساختمان ظاهری فرق دارد در صورتیکه تشريح بدن او شباهت تامی با میمونهای بزرگ دارد که خوراک آنان عبارت است از میوه‌ها غلات و گردو.

«که خوردن جسد حیوانات کشته شده نا سالم است و کاملاً به ثبوت پیوسته که ناخوشیهای بسیاری از آن تولید میگردد.»

سبزیهای تازه و میوه‌های رسیده تنها خوراکی هستند که نمکهای معدنی را به بدن انسان میرسانند. در گوشت خیلی کم املاح معدنی یافت میشود و همه آن در استخوان است که انسان نمیتواند بخورد دکتر «ژول لوگران» در کتاب فلسفه خوراک خودش نوشه: «بچه باید یک خوراک داشته باشد که سلسله اعصاب او را تقویت بکند و او آنرا تنها در نباتات و بخصوص در غلات موادی که لازمه نشو و نما و تشکیل اعصاب دندانها و استخوانهای او می باشد خواهد یافت.»

دکتر «شووآ» در ضمن نطق خودش میگوید: «.. آزمایش شخصی و ناخوشیهایم بمن نشان داده که همیشه خوراک نباتی مظہر یک کمال مطلوب است که برای بزرگترین استفاده از سلامتی و رتبه انسانیت باید بسوی آن متعایل بشویم. گوشتخوار معتاد یا موروثی نمیتواند به آن بررسد مگر بطور استثناء آنهم بتوسط درجات و بوسیله یک پلکان محتاط و بصیر.»

دکتر «گاستن دورویل» نوشه: «خوراکی که تنها از نباتات باشد (سبزی، غلات و میوه) کاملاً برای نگاهداری و تقویت بدن انسان کفایت می‌کند در صورتیکه غیر ممکن است

سالم باشند و فقط گوشت بخورند و یا بیشتر آنرا استعمال بنمایند. »

دکتر «ادوا اولدلوی» در کنفرانس خودش میگوید: «من میتوانم امروزه اعلام بکنم یکنفر کیاهخوار را نمی شناسم که برای سلامتی کیاهخواری را پذیرفته باشد تا خودش را تکمیل بنماید و اظهار بکند که این ژریم او را ضعیف کرده باشند. »

فیلسوف نامدار «سنک» نیز نوشته: «از این قبیل دلایل بر من اثر کرد و از استعمال گوشت حیوانات پرهیز کردم پس از یک سال دیگر نه تنها کارهای من آسانتر شده بود بلکه گوارانی کردید. »

دکتر «ادوا الدلوی» در جای دیگر میگوید: «مقصود از کیاهخواری آن است که خوراکهای را که طبیعت پیشکش مینماید با احتیاجات خوjoمان متناسب بکنیم - چون ما خیلی کم احتیاج به آزمت داریم باید غلات خشک و پنیر و بادام و گردو و فندق را از روی امساك استعمال بنماییم و از خوراکهای خیلی چرب باید پرهیز کرد همچنین از آنها که فوام آمده مثل شوکولات و مربا . باید سبزیهای تازه را صرف کرد یا میوه ها را که احتیاج به پختن ندارد و همانقدر نمکهای معدنی در آن یافته می شود که سبزیهای تازه . »

آزمایش نشان میدهد که گوشت حیوانات پروار ناخوش است و سبب ناخوشیهای کسانی می شود که آنرا میخورند بعلاوه

این حیوانات مبتلا به خنازیر و مرض سل هستند چونکه هوای آزاد و ورزش طبیعی ندارند زمانیکه حیوانی را چاق میکنند این دلیل نمی‌شود که چون گوشت بیشتر دارد عضلاتش نیز سالم نیست زیرا مواد زیادی که بدرد بدن نمیخورد بشکل چربی زیر پوست جمع می‌شود هر چه بیشتر آدمیان و جانوران چاق بشوند بیشتر ناخوش می‌باشند بعلاوه در گوشت گوسفند اهلی غدد و کرم‌های مختلفه وجود دارد.

برتری خوراک‌های نباتی در حیوانات نیز امتحان شده است. سک و گربه که اصلاً حیوان گوشتخوار می‌باشند دیده می‌شود کاهی اغذیه نباتی را بگوشت ترجیح میدهند و بواسطه پذیرفتن این خوراک اهلی و رام و مهربان می‌شوند همچنین هوش آنها ترقی و نشو و نما می‌کند بدون اینکه برای آنها ضرر داشته باشد ولی حیوانات گیاهخوار را که گوشت میدهند نتیجه بعکس می‌بخشد.

اگر گیاهخواری کاهی سبب اغتشاش بشود برای آن است که خوراک خود را بد انتخاب می‌کنند و همان اثری را دارد که وافوری یا عرقخور بخواهد مهیج خود را ترک بنماید. از این رو چون بدن را گوشت مسموم کرده ممکن است یکی دو روز احساس ضعف بکند. ابتدا گوشت زیادی و ناخوش در بدن آب می‌شود و پس از آن تعادل سلامتی برقرار می‌گردد لهذا ترسیده طرز خوراک دیرینه را پیش می‌گیرند. دیگر اینکه اطباء وقتی

بناخوش تجویز گیاهخواری را مینمایند که بدن از استعمال گوشت و دوا های گوناگون مسموم شده آنوقت بیماران از این خوراک یک معجزه میخواهند و زمانیکه ناخوشی بر طرف شده دوباره همان خوراک قبل خود را پیش گرفته گیاهخواری را جزو دوا تصور مینمایند.

فصل نهم

آزمایش‌های عملی

کسانی هستند که پس از پذیرفتن دلایل گیاهخواری تردید دارند که از روی آن رفتار بنمایند و میترسند که مبادا سبب ناتوانی و ضعف مزاج بشود. این ترس از آنجا پیدا شده که عوام گمان میکنند که گوشت یک خوراک مقوی است و عضلات را تقویت میکند. ما میرویم اجمالاً مشاهدات و تجربیاتی را که در هر زمان و در همه آب و هواها و نزد مردمان مختلفه شده بنگاریم:

«پیرس دنیس» در مقاله‌ای که در مجله جغرافیائی نوشته میگوید: «مطابق اسنادی که بدست آمده پادشاه مصر، کئوپس، که بزرگترین اهرام را ساخت برای خوراک عمله‌ها به اندازه ۱۶۰۰ تالان نقره پیاز و ترب و سیر فرستاد که یکصد هزار نفر را خوراک میداد از این رو اهرام نتیجه کار بازوی عمله هائی بود که با نباتات زیست می‌کردند. هر بزرگ مرکب است از دو میلیون و سیصد هزار تخته سنگ که هر کدام دو تن وزن دارد و آنها را بطول نیل تراشیده حمل مینمودند.

یونانیان قدیم بمقدار زیاد انجیر خشک صرف میکردند و آنرا خوراک مقوی دانسته برای تقویت پهلوانان بکار میبردند. افلاتون که یکی از نابغه های متفسرین بوده با غلات و میوه بخصوص با انجیر خشک زندگانی میکرده و بسن ۸۱ سالگی مرد. سر شماری بما نشان میدهد که بیشتر اهالی روی زمین گیاه خوار میباشند. در هندوستان ۳۰۰ میلیون از اهالی آن کیاخوار هستند یعنی نزدیک خمس ساکنین روی کره. خوراک چینیها از غلات و برنج و سبزی و ماهی ترکیب شده. ژاپنیها خیلی بندرت گوشت ماهی را استعمال میکنند و بیشتر اهالی آن تنها از حاصل کشاورزی زندگانی می‌نمایند. خیلی قافع و کم خوراک می‌باشند هر چند امروز در ردیف ممالک متقدمه درجه اول دنیا بشمار می‌آیند لکن هنوز عادات و رسوم و روش باستانی خود را از دست نداده و تقلید اروپائی هارا نکرده‌اند.

کارگران کشتی در مصر کنونی از خیلی قدیم تنها از خربزه و پیاز و باقلاء و عدس و خرما و ذرت خوراک خودشان را میگیرند خیلی قوی و پر زور هستند و تمام روز را کارهای شاقه مینمایند.

چاپارهای بومی مکزیک که هر روز چندین فرسنگ راه میروند و خیلی نیرومند میباشند تنها دانه ذرت میخوردند. روستایان روسی فقط با نان سیاه و شیر و سبزی زندگانی مینمایند خیلی پر زور و تنومند هستند. بسیاری از قبایل عرب میباشند که تنها

از خرما و شیر شتر و نان زیست کرده و در تمام مدت عمر گوشت بلب آنان نمیرسد همچنین خیلی کم خوراک هستند ولی در نیرومندی و چالاکی و زرنگی و استقامت در جلو هوای سوزان و برد باری ضرب المثل شده‌اند.

همه میدانند که مردمان کوهپایه و دهقانان و بزرگران در همه جای دنیا از زمان ما قبل تاریخی تا کنون بیشتر از نباتات و میوه زندگانی کرده و از شهریهای گوشتخوار پر زورترند.

«کارسیلازو» در تاریخ «انکاها» نقل می‌کند که بومیان «شیلی» و «پرو» گیاهخوار بوده‌اند و این دو ملت توانستند در جلو لشکر اسپانیول ایستاد کی نموده آزادی خود را نگاه دارند. از اختصاصات آنها می‌نویسد که تنها با میوه و نان و سبزی زندگانی می‌کردنند. مردمان آنها خیلی زیبا و خوش اندام بوده اخلاق خوب و عادات آرام و مهربان داشتند. او می‌افزاید که زنان آنها لطافت و جوانی خود را تا بیش از سن شصت و دو سالگی نگاه میداشتند.

دسته‌ای از رهبانان مسیحی «تراپیست» هستند که تمام روز را کارهای شاقه و زراعت می‌نمایند. خوراک آنان منحصر است به نباتات، حتی مواد حیوانی را هم نمی‌خورند مطابق عقیده اطباء خیلی سالم و خوش بنه هستند همچنین عمر درازی مینمایند.

در ایران بسیاری از طوایف بادیه نشین فقط از گیاه‌ها و

نان و شیر چار پایان زندگانی می‌کنند و تمام روز را زحمت می‌کشند. در دشتستان فارس قبیله هائی مسکن دارند که خوراک آنها منحصر به خرما و آرد و نخودجی است و همیشه در گردش بوده خیلی قوی و چالاک می‌باشند. ولی ایرانی شهر نشین از روی تقلید اروپائیها همچنین اغلب بیش از آنها گوشت می‌خورد و ناخوشیهای آن روز بروز زیاد‌تر می‌شود اما در ولایات مردمان کوهپایه و روستا تقریباً گوشت نمی‌خورند و خیلی سالم‌تر از اهالی شهر می‌باشند.

«نیکلا خانیکف» راجع بخوراک تاجیکهای افغانستان می‌گوید: «... اما پایه خوراک مردم روی پرورش درخت توت فرار گرفته که غرس آن خیلی وسیع می‌باشد. توتها را جلو خودشید خشک کرده آرد مینمایند و از آن نان درست می‌کنند. اگر بظاهر اهالی کوهستان قضاوت بنماییم این خوراک خیلی سالم است و مطابق حساب «ایروین» غرس درخت توت خیلی بیشتر از مردمان را خوراک میدهد که یک کشت زار کندم بهمان مساحت نخواهد توانست.»

دکتر «الدفیلد» می‌گوید: «اگر از من بپرسند آیا کسانی که از خوردن گوشت پرهیز نموده اند کم بنیه و ضعیف شده‌اند؟ پاسخ میدهم که در بیشتر اوقات به ثبوت پیوسته که آنان جسمای بیشتر قوی شده‌اند و ذهن آنان روشن وجدی گردیده است.»

دکتر «والتر هدون» اظهار میدارد: «آزمایش روی خودم

که از کوشت ماهی و چار پایان و پرندگان همچنین مشتقات آن پرهیز مینمایم (باستثناء استعمال کمی شیر و کره و تخم مرغ) و تاریخ آن به بیست و پنج سال میرسد که بدون لغزش تا امروز پیروی نموده‌ام.

« خویشاوندان من در سن شصت سالگی شروع بهمین امتحان کردند و اکنون هر کدام از آنان ۸۰ الی ۹۰ سال دارند و در کمال صحت زندگانی میکنند.

« من این طریقه را در عملیات طبی خودم امتحان کردم و آنرا یک کمک خیلی بزرگی در بهبودی ناخوشی‌ها یافتم و حقیقت در بسیاری از مواقع آن را کافی دیدم که بدون دوا معالجه مینماید. »

حیوانات میوه خوار از حیث قوت بهیچوجه کمتر از جانوران درنده نمیباشند مثلا میمون لوله تفنگ را گرفته مانند چوب نازک از میان می‌شکند. آیا فیل و گاو و اسب و غیره که حیوانات آرام و بردباز و بی آزار هستند و از گرده آنها کارهای شاقه میکشند علف خوار نمی باشند؟

در بلژیک پرسور فاکولته دکتر « بوتیکو » که گیاهخوار نبوده یک رساله در این خصوص نوشت و در مقدمه آن میگوید: « من گیاهخوار نیستم من این نز را برگزیدم تا عقاید جاریه در باره گیاهخواری را کمی روشن بکنم. من مطابق نشانیها در حدود پنجاه نفر گیاهخوار را انتخاب کردم از آنان پرسش نمودم

و ملاحظه کردم قوت و استقامت آنان چقدر است ایشان مطابق میلشان بمن جواب دادند و شرح همه این گیاهخواران که از روی ذوق و از روی خود پسندی بواسطه ناخوشی یا برای دلایل علمی این خوراک را پذیرفته بودند ثابت کرد که این رژیم آنها را از حال اولیه که داشتند بهتر نموده است . »

دکتر مزبور عملیات لابوراتوار کرده و اظهار میدارد که خستگی عضلات دو دفعه و نیم نزد کسانیکه گوشت می خورند بیشتر است و مرمت این خستگی پنج مرتبه زودتر نزد گیاهخواران میشود . اینها نتیجه ای است که بکنفر گوشتخوار بدون طرفداری مقایسه نموده است .

پروفسور سابق الذ کر بالاخره ملاحظه کرده مرمت خستگی نزد کسانیکه چندین سال است گیاهخوار هستند زودتر انجام میگیرد تا کسانی که چندین ماه است از گوشت پرهیز میکنند .

اغلب نمیدانند که بکلی بر خلاف خرافات عوام خوراکهای نباتی خیلی بیشتر از گوشت مقوی است . امروزه ورزشگران و پهلوانان بزرگ دنیا گیاهخوار و میوه خوار میباشند مانند « کارل مان » در مسابقه « دو کروب » و « مایبلز » و « وویت » در « استخلم » و « نورمی ». همه آنها گیاهخوارند و بسیاری دیگر در مسابقه های بزرگ دنیا از سایر پهلوانان پیشی گرفته اند . پس دیده میشود تأثیر گیاهخواری نه تنها از نقطه نظر اخلاقی و ذهنی است

بلکه بدن را پر زور و خوش بنیه ساخته عضلات را نرم و چابک میکند.

انسان بهیچوجه احتیاج ندارد که از خون و گوشت و چربی جسد جانوران تغذیه بکند او میتواند با میوه و کیاهها زندگانی کرده و سالم هم باشد. این یک طرز خوراک ریاضتماندانه نیست بلکه بیشتر با قوانین طبیعت هماهنگ است و بیشتر سالم و گوارا و انسانی است.

فصل دهم

اقتصاد و گیاهخواری

خوراکهای نباتی برتری مهمی از نقطه نظر اقتصاد بر اغذیه حیوانی نشان میدهد، قیمت آنها بیش از ثلث خوراکهای حیوانی نیست بعلاوه مواد سمی در اینها نیست و گوشتخواران مبلغ هنگفتی آب زیادی که در گوشت وجود دارد میخوردند. بتجربه رسیده که عموماً خوراکهای مضر کرانتر هم تمام میشود پس ترك نمودن آنها نه تنها برای سلامتی مفید خواهد بود بلکه برای صرفه جوئی نیز سودمند است.

هر چند معاش مردمان چوپان کمتر از شکارچیان موقتی میباشد چون در حیوانات اهلی همیشه یک ذخیره‌ای دارند ولیکن از قحطی این نیستند. یک خشک سالی کوچکی که شد اول حیوانات میمیرند و نمیشود گوشت آنها را ذخیره کرد یا یک ناخوشی همه آنها را میکشد بهمین جهت زندگانی آنها سخت است و باید پیوسته کوچ بکنند و همیشه گرسنگی آنها را تهدید مینماید تنها کشاورزان کاملاً مطمئن هستند و از ذخیره وسیعی که حاصل آنها میدهد میتوانند در هنگام کمیابی زندگانی خودشان را تأمین بنمایند.

در همین خصوص یکی از رؤسای سیاه پوستان رو بقبیله خود نموده با آنان خطاب میکند که «کروکور» برای «ولر» نقل کرده: «آیا شما نمی بینید که سفیدها با غلات زندگانی میکنند و ما با گوشت و برای اینکه گوشت پروردسی ماه طول میکشد و اغلب کمیاب است ولی هر کدام از این دانه‌های غریب که آنان در زمین میکارند صد برابر میشود؟ گوشت چهارپا دارد برای گریختن و ما دو پا بیشتر نداریم برای اینکه آنان را دنبال بکنیم. اما دانه‌ها همان‌جاییکه سفید پوستان میکارند مانده و نشوونما مینماید. زمستان برای ما زمان شکار‌های خسته‌کننده و خطرناک میباشد در صورتیکه برای آنان هنگام آسایش است بهمین جهت آنها آنقدر بچه دارند و بیشتر از ما زندگانی میکنند. پس بهر کدام از شماها که بحروف من گوش میدهید میکویم: پیش از آنکه درختهای چنار ما خزان بکند نژاد کشاورز نژاد گوشتخوار را بنیان کن خواهد نمود مگر اینکه شکارچیان بکشت و زرع تن در بدھند.» اگر همه مردم کیاهخوار میشد زمین ما میتوانست از سه الی پنج برابر ساکنین کنونی خود را خوراک بدهد.

«الکساندر هومبلد» معتقد است که یک تکه زمین که حاصل آن ده نفر را خوراک میدهد بیش از یکنفر نخواهد توانست تغذیه بکند هر گاه سبزه آن را برای پروردش چار پایان بکار ببرند در مکزیک همین زمین میتواند ۲۴۰ نفر را از حاصل لوز سیر بکند.

« لییه بیک » در همین باب میگوید : « انسانی که گوشت میخورد برای خوراک خودش یک سرزمین وسیعی لازم دارد خیلی وسیعتر که برای شیر و بیر لازم میباشد . یک ملت شکارچی که در یک سرزمین کوچک زندگانی میکند اهالی آن نمیتوانند زیاد بشوند . » مسیو « لوژاند » از نقطه نظر اقتصاد راجع بخوراک فرانسویان کفته : « ما خوراک خودمان را با حیوانات تقسیم مینمائیم و آنان ده یک آن را از شیر و گوشت و چربی خودشان بما رد میکنند وقتیکه یک خوک شیر و سیب زمینی بدھند تا اینکه پروار بشود این ده روز خوراک هاست که برای یکروز معاوضه مینمائیم . » نه تنها خوراکهای نباتی هیچگونه مواد سمی در بدن از خود باقی نمیگذارند بلکه زندگانی را بی آلایش کرده تهذیب اخلاق مینمایند و بیدادگری و اسارت حیوان و انسانرا بر میاندازند و ویرانی و بایری زمینهای را مرمت میکنند . دیگر زمینهای حاصلخیز خراب نمیشود تا از آنها الکل و تریاک استعمال بنمایند .

در صورتیکه همه جانوران در طبیعت یک خوراک خوشمزه باندازه فراوان میابند که باسانی جزو بدن آنها میشود . انسان توافسته مسئله نگاهداری خود را دشوار بنماید بطوریکه او قسمت بزرگ زمان و هوش و جدیت و کار خود را صرف آماده کردن یک خوراک غریبی مینماید که لیاقت ندارد از نقطه نظر علمی طبیعی باشد . همچنین با اجرا داشتن یکدسته احتیاجات مصنوعی احمقانه و کاملاً بی فایده و از این خودش را بدبخت ترین جانوران

کرده بطوریکه زندگانی کنونی برای بیشتر مردم یک چیز تاریخی و دشوار و بی معنی گشته‌که بزمتش نمی‌ارد.

هیچ حیوانی در دنیا وجود ندارد که آنقدر ابله‌انه هوش و جدیت خود را برای چنین نتیجه مزخرفی بکار ببرد. از اینجهت می‌توان گفت که تمدن و ذکاؤت و خوبیختی آدمیزاد پست تر است از آنچه در نزد بیشتر حیواناتی که از دانه زندگانی می‌کنند. یافت می‌شود.

فصل یازدهم

جواب ایرادات

کیاهخواری مانند همه عقاید بهانه تراش و ایراد کیر دارد .
ما بین ایراداتی که باین طرز خوراک وارد میآورند بیشتر آنها
بچگانه و روی منطق محکمی نیست معهدا از آنجائیکه ممکن
است در نظر بعضی اشخاص اهمیت پیدا بکند در اینجا بعضی از
آنها را مینگاریم :

فلسفه پس از مشاهدات خودشان راجع بزندگانی
حیوانات میخواهند ثابت بنمایند که مدار زندگانی بروی زور
سرپنجه و مکر و حیله قرار گرفته هر کسی که قوی تر است باید
زیر دست خودش را بخورد . میگویند سخت باشد این پند
اخلاقی تازه است . درنه باشید نسبت بزیر دست و ناخوش و زن
و پیر و بچه و ناتوان .

هیچ فکر باین درجه پست نمی شود و عین نادانی و حماقت
را نمیرساند زیرا که پیکار زندگانی ما بین جانوران خونخوار نیز
باین اندازه پست و شنیع نمیباشد چون مقصود آنها تنها بدست
آوردن خوراک است نه از زور ورزی و وحشیگری . طبیعت به -

حیوانات نمی‌کوید : سخت و درنده باشید فقط آنها را بسوی خوراک خودشان می‌کشاند و بایشان می‌کوید خودتان را بپائید ...

این قانون درنده را آدمیزاد برای خودش درست کرده اگر چه بر عکس آن نیز مشاهده می‌شود . اگر زندگانی بزرور و قابلیت است هرگاه شیری را در باغ وسیعی بیندازند که در آنجا جانوری وجود نداشته باشد از گرسنگی جان میدهد و یا در جنگ که روی فلسفه گردن کلقتی فرار گرفته جوانان ورزیده و خوش بنیه کشته می‌شوند و یکمشت سیاسی دان حریص و زرپرست و ناخوش در آخر کار استفاده مینمایند .

فراموش نکنیم آنچه زندگانی را زهر آلود می‌کند «جنگ برای زندگی »^۱ نیست اما کشمکش سر چیز‌های پوج و بیهوده است . هنگامیکه انسان از شادیهای دروغی و چیز‌های مزخرف دست برداشت و این پرستش خونین سیم و زر را کنار گذاشت خواهد فهمید که مهمترین آخشیج زندگانی را طبیعت باو میدهد مانند روشنایی ، هوا و آب و خوراک و غیره . همه این کشت و کشتارها و حقه بازیها سر چیز‌های بیخود است و کسی دیگر بخيال نمی‌افتد چیزی را برای خودش احتکار بنماید .

می‌کویند اطباء گوشت می‌خورند ، عرق مینوشند و سیگار می‌کشند . اما در مدارس طب چه بدکرها یاد میدهند ؟ آیا باو می‌آموزنند که پیش بینی ناخوشی‌ها را بنماید و از خطر آن

جلوگیری بکند یا اینکه چگونه زندگانی میکنند و چگونه میمیرند؟ نه تنها باو یاد میدهند که بیمار را چگونه میشود یک ربع ساعت بیشتر زنده نگاهداشت بغير از آنهاییکه مقصود شان تنها بدست آوردن تصدیقنامه است و بس و زندگانی آنان بروی فساد مردم تأمین میشود.

اطبائی که حقیقته برای بهبودی و نجات دادن زندگانی انسان کمر همت بسته و بر علیه معايب جامعه و خرافات و افسانه ها و بر خلاف دروغ و دو روئی و ذری و درندگی که پایه جامعه متمدن است جنگیده اند بزودی پامال شده اند.

در اینجا همه اطباء منظور نبودند ولی آنها درس میدهند غذا چطور هضم میشود اما هرگز راه زندگانی را یاد نمیدهند و فن او را یک صنعت کرده اند. او خیلی مایل است که امراض زیاد بشود تا از حفظ الصحة خراب و موهمات مردم استفاده بکند. آیا طبیب یک موجود فوق البشر است یا اینکه از آسمان پائین افتاده؟ آیا علم خود را مطابق عقیده اش بکار میبرد؟ در یک جامعه که همه چیز خرید و فروش میشود که زندگانی یکدسته با زجر و مرگ دیگران تأمین میگردد؟ آیا امروزه در تمام دنیا دیپلم از روی اسحقاق داده میشود؟ آیا دیپلم انسان را پرهیز کار و نیک سیرت میکند؟ نه، دلیل نمی شود هر که پول دارد هوش هم داشته باشد چون بکمک آن دیپلم هر علمی را میشود بدست آورد.

دوا ساز و دوا فروش و یک کروه دیگر زندگانی ایشان روی ناخوشی دیگران میگردد . سر شماری مردها در بعضی ممالک به ۷۵ در صد رسیده و جنایات علمی هر روز گورستان را پر از زندگانیهای کمتر از ۴۰ سال مینماید . میکروب بیش از پیش زور آور شده ناخوشی های کوفت و سرطان و دیوانگی و سل و ناخوشی های نازه در آمد روز بروز زیاد تر میشود .

آیا بنظر غریب نمی‌آید که در امتحانات راجع بخوراک انسان یکی از پروفسور های معروف بیک عده سک فقط گوشت خام داده و بدسته دیگر گوشت پخته میدهند . آنهایی که از گوشت خام تقدیمه کرده بودند خیلی سالم و قوی بنيه می‌شوند و عده دیگر که گوشت پخته خورده بودند دیری نمی‌کشد که میمیرند . آنوقت نتیجه میگیرد که گوشت خام برای انسان یک خوراک مقوی است و اکسیر اعظم میباشد و همه ناخوشیها را شفا میدهد ! چه اشتباه بزرگی است چه سک حیوان گوشتخوار میباشد و خوراک او را نمی‌شود سر مشق از برای خودمان قرار بدهیم در صورتی که همه آزمایشها بیشتر اطباء روی حیوانات گوشتخوار و دانه چین وغیره است مثل سک و موش و کبوتر .

انسان از هر چه میخورد زندگانی نمیکند و نه از آنچه هضم مینماید ولی از آن چیز زندگانی میکند که جذب بدن او میشود . گوشت یک خوراک کامل است برای موجودی که

دندانهای کلبی بلند و تیز داشته باشد آنرا بدراند و دارای غده هائی باشد که بمقدار زیاد آمونیاک تولید کرده «پیتومائین» ها را نابود بنماید و روده های او خیلی کوتاه بوده که گوشت در آن توقف نکند تا فاسد بشود.

هر خوراکی را که انسان بیشتر بخورد همان را دوست دارد . انگلیسها «پودینگ» را دوست دارند چونکه هر روز خورده‌اند . وزغ بدھان فرانسویان مزه می‌کند در صورتی که دیگران از آن متنفرند . چینیان برنج را زیاد دوست دارند چونکه چیز دیگری نمیخورند . ازین جهت ترک گوشت خواری در ابتدا کمی دشوار است ولی بعد از چندی اغذیه نباتی خیلی طبیعی و گوارا خواهد شد و خواهند دید که گوشت چه خوراک چرکینی بوده است .

ممکن است بگویند انسان پس از فرنها گوشت خورده و اکنون معتاد گشته و گوشتخوار شده ولی او همانطوری به - گوشتخواری عادت کرده که یکنفر وافوری بتربیاک و عرقخوار بمسکر خودش . گوشت برای انسان حکم یک مهیج خطرناک را دارد نه خوراک و ترک آن سودمند نباشد ضرر نمیرساند . از طرف دیگر می‌بینیم اعضای او بهیچوجه تغییر نکرده نه دستهای او مبدل بچنگال شده و نه دندان کلبی او رشد کرده و نه معدہ او کوچک و ضخیم گردیده و نه روده های او کوتاه گشته رویه مرقته اعضای بدن او شبیه جانوران درنده نشده از جانب دیگر روز بروز

از بُنیه و فوای او کاسته می‌گردد و کلیه در سلامتی و نیرومندی و اخلاق او نتایج خوبی نبخشیده بلکه بر عکس خون و نژاد او فاسد شده. چرا مابین همه جنبندگان روی زمین تنها انسان است که دندانها یعنی خراب می‌شود و بزحمت باید نگاهداری بکند؟ نه در ته بیشه‌ها و نه در دشت و هامون و نه در عمق دریاها هیچ حیوانی دیده نمی‌شود که دندانهای او ریخته باشد اگر پیدا شد معلوم می‌گردد که نژاد او رو به اضمحلال است. ساختمان دندان انسان پس از تشکیل همه اعضاء بوجود می‌آید و چون عموماً پیش از بلوغ دندان درد می‌گیریم و تقریباً بیشتر مردم دندان سالم در دهانشان ندارند نشان میدهد که نژاد ما بسوی نیستی میرود.

ایراد دیگر آن است که می‌گویند گیاهخواران نیز ناخوش می‌شوند و می‌میرند و از سایر مردم چندان بیشتر عمر نمی‌کنند. البته ادعا نداریم که گیاهخواری انسان را روئین تن مینماید و از قانون طبیعی مرگ او را ایمن می‌گذارد یا اینکه هیچوقت ناخوش نشود بلکه می‌گوئیم کسیکه این طرز خوراک را پذیرفت مقاومت او در جلو ناخوشیها بیشتر شده امراضی را که از گوشتخواری تولید می‌شود نمی‌گیرد و هرگاه واگیر نمود زودتر خوب می‌شود چونکه بدن او مسموم نشده و بطور کلی پس از چندین نسل برتری گیاهخواری آشکار می‌گردد چون کسانیکه ترک خوراک خونین را می‌نمایند باید فراموش کرد که دارای ناخوشی‌های موروثی و از

خون فاسد پدران گوشتخوار و تریاکی یا عرفخوار بدنیا آمده‌اند و برای تصفیه خون بعد از دو سه پشت برتری آن بخوبی نمایان می‌شود.

اغلب بهانه می‌آورند که حیوانات گوشتخوار مانند شیر و بیر و غیره پر زور‌تر از حیوانات علفخوار می‌باشند – اما تندری نرویم اولاً زور حیوانات کیاهخوار مانند فیل و اسب و گاو و غیره که همه آنان کارهای شاقه مینمایند اگر زیاد‌تر از جانوران درنده نباشد کمتر نیست. از این گذشته انسان هیچ شباهتی با شیر ندارد که گوشت زنده قربانیهای خود را می‌بلعده بلکه بر عکس او مابین میمونهای بزرگ میوه خوار طبقه بندی شده که دارای یک قوه فوق العاده است و از انسان مسموم شده بتوسط خوراکهای مرداری خیلی نیرومندتر می‌باشد.

خیلی اشخاص پس از آنکه متلاحد شدند که گوشت برای بدن انسان لازم نیست با ناامیدی تلغی می‌گویند: پس چه بخوریم؟ مثل اینکه بکرگ پیشنهاد کرده باشند کاه بخورد. اما هیچ چیز باین آسانی نیست و کسیکه آنقدر اراده داشته باشد که جلو هوی و هوس خودش را بگیرد از خوردن گوشت پرهیز خواهد کرد. اشخاص ترسو و نادان و خرافات پرست چیز تازه‌ای را اگر چه حقیقت روش و محسوس هم باشد نمی‌پذیرند و پی بهانه می‌گردند و اشکال تراشی می‌کنند همچنین هیچ دلیلی آنها را قانع نخواهد کرد. ما با کسانیکه ترسو یا مردد هستند و این عقیده

را می‌پذیرند بدون اینکه از روی آن رفتار بنمایند کار نداریم و چون در فن آشپزی سر رشته نداشتیم نمیتوانیم کتابی در این خصوص ترتیب بدهیم و این کار را بدیگران واگذار مینماییم. بهانه می‌آورند که بعای گوشت باید مقدار زیادی نباتات خود را تا جای آنرا بگیرد اما بهیچوجه لازم نیست که حجم خوراک نباتی زیاد باشد زیرا که از یکطرف خوراکهای نباتی را می‌شود بطور نامحدود تغییر داد چون بی اندازه فراوان است و بعضی از آنها با حجم کوچک مانند گرد و بادام خیلی بیشتر از گوشت مغذی و مقوی هستند و بواسطه انتخاب دقیق خوراک خیلی مقوی در تحت یک حجم کوچکی آماده بنمایند و از طرف دیگر خوراکهای حیوانی بیشتر تهییج می‌کند و مقدار زیادی نان با آن صرف می‌شود که در معده حجم آن بزرگ می‌گردد بعضی از غلات مثل لوبيا و نخود و عدس و باقلا خوراکهای کاملی هستند که صد مثقال آنها به تنهاei با صد مثقال گوشت و صد و بیست مثقال نان برابری می‌کنند.

چیزی که خیلی مضحك است کمان می‌کنند خداوند بعضی از حیوانات علفخوار را آفریده تا بر خلاف همه قوانین طبیعت آدمیزاد آنها را کشته و بخورد در صورتیکه اگر بگوئیم خدا انسان را آفریده تا شیر و بیر از او تغذیه بنمایند بیشتر نزدیک بحقیقت است. آیا میتوانیم بگوئیم دست و پا و سر حیوان برای کله پاچه خلق شده؟ یا روده های او را آفریده اند که در آن

کوشت و خون انباشته و مزء عرقخوارها بشود یا معده او را برای سیر آبی درست کرده‌اند؟

هرگاه ساختمان بدن حیوان را با دیده عبرت بنگریم موشکافی و دقایقی که در اعمال بدنی او انجام میگیرد قلب او مانند قلب ما خون را در بدن گردش میدهد تا مواد حیاتیه را با آن برساند. آلات هاضمه او نیز مانند بدن انسان در نهایت دقت کار میکند و یک انتظام شکفت انگیزی کار خود را به انجام میرساند. اعصاب و مغز او آیا یک آلت عجیبی نیست که مانند مغز ما با دستگاه مرتب بکار انداخته شده؟ نه، نه، صد بار نه! این ماشین غریب را که آنقدر با ماشین آدمی شبیه است برای کشنن نیافریده‌اند مثل اینست که بگوئیم بهترین تار یا پیانو را برای سوزانیدن ساخته‌اند.

بعضی‌ها با آهنگ فاتحانه میگویند اگر انسان حیوانات را نمیخورد روی زمین را پر میکردنند اما راستگو باشیم هر کسی اول فکر خودش را میکند و به توالد و تناسل اگر اراق آمیز جانوران اهمیتی نمیگذاریم آیا ما در توالد و تناسل جانورانی که عادت نداریم بخوریم دخالت میکنیم و از اینجهت روی دنیا را گرفته‌اند؟ کوشت ماهی که انسان صرف میکند در مقابل توالد و تناسل فوق العاده او چه است؟ نه انهدام خودش در طبیعت انجام میگیرد بدون اینکه از انسان کمک خواسته باشند و جای او تنگ نمیشود چون طبیعت پیش بینی این مسئله را کرده در مقابل میلیونها ماهی کوچک یک نهنگ گذاشته و در جلو بره گرگ میباشد لازم نیست

انسان کار آنها را پيشه خود بکند.

می‌گويند باید گوشت خورد چونکه شبیه عضلات بدن ماست بد بختانه نمی‌بینیم عقل مردم بچشمشان است. آیا حیوانات علفخوار و میوه خوار مانند ما عضلات ندارند؟ ساختمان جسمانی می‌موనها عضلات و خون آنها شبیه ترین و نزدیک ترین حیوان است با انسان آیا تنها از میوه تغذیه نمی‌کنند؟

قبایل و طوایف وحشی آدمیزاد هستند که آدمخوار می‌باشند.

آیا می‌توان گفت این خوراک طبیعی انسان است؟ همین اضمحلال پستی نژاد انسانی را نشان میدهد. حیوانات درنده یکدیگر را نمی‌خورند این عادت مخالف طبیعت از گوشتخواری پیدا شده و از کمیابی همجنس خود را در آنیده‌اند.

آیا چه می‌شود اگر اطباء و دوا سازان و ماماهات و آبله‌کوبها و داروغه‌ها و زندانیانها و عدليه‌ها را از مابین تمدن ساختگی آدمیزاد بردارند، تمام جامعه انسانی بسوی پرتگاه خوفناکی میرود که زمانهای برابریت را روسفید می‌کند و پایه شکننده بت آدمیزاد که چشمها را خیره کرده و دورش اسفند دود می‌کنند روی زمین می‌غلطد.

فساد نژاد آدمیزاد از چهره‌های چین خورده و پلاسیده رنگ پریده و دندانهای افتاده و کچلی و چاقی یا لاغری او هویدا و آشکار می‌باشد. برای پوشانیدن همین فساد عمومی است که بیشتر مردم بچیزهای ساختگی خودشان را بزک می‌کنند. صنایع

دوا سازی ، سلمانی ، عطر فروشی ، کفش دوزی ، جامه دوزی ، دندانسازی ، پیراهن دوزی و غیره برای این است که یک جوانی موقتی باو بدهد اگر چه همیشه از او کربزان است .

ناخوشی هائیکه هر روز هزاران نفر را بر می چینند برای آن است که آنها از راه طبیعت منحرف شده اند و باضافه میکرب سوزاک و کوفت و سل پشت در پشت در خون انسان زیاد تر می شود - این فساد در حیوانات آزاد بهیچوجه دیده نمی شود مگر آنهائی را که انسان با زندگانی خودش پرورانیده و حیوان متمدن کرده است .

فصل دوازدهم

از جام نامه

دامنه کیاهخواری امروزه از حدود آسیا تجاوز کرده چنانکه در انگلیس و فرانسه و آلمان و آمریکا و ممالک اسکاندیناو و غیره گروه بیشماری از آن با آغوش باز استقبال کرده‌اند و برتری آن بر خوراک خونین در همه آب و هوایها و محیط‌ها و نزد نژادهای مختلف انسانی شناخته شده بطوریکه امروز دیگر کسی نمی‌تواند لزوم خوراک خونین را برای انسانی ثابت بنماید و بی شک نباتات خوراک نژادهای آینده انسان خواهد بود.

علوم و اخلاق و احساسات و طبیعت دست به یکدیگر داده و بطرز روشنی موافقت دارند که کیاهخواری نجات دهنده نژاد آدمیزاد است. روزی خواهد آمد که خوراک مردم باندازه‌ای تغییر بکند که باور نخواهند نمود نیاکان ایشان یک خوراک آنقدر ناخوش و ناسالم و وحشیانه‌ای را مینخوردند.

در ته قلب هر انسانی یک احساس عمیق و یک ذوق و میل فطری برای میوه باغ و بوستان‌گل و کشت زار وجود دارد و هر طبیعت تربیت شده و بی آلایش انجار و دل‌گیری از بوی خون

و منظرة کشتار و سلاخخانه احساس مینماید بچه انسان دست بسوی میوه دراز میکند این همانقدر طبیعی است که بچه گربه روی طعمه خونین جست و خیز میزند . آیا در آینده چه باید امیدوار بود ؟ کذشکان از ناچاری خوراک خود را برگزیدند و آیندگان از روی انتخاب جدا خواهند کرد . آدمیان در ابتدا آنچه را که توانستند میخوردند پس از آنچه دوست داشتند و بالاخره آنچه را که بهتر است خواهند خورد که پایه آن روی میل طبیعی و تجربه قرار گرفته و در عین حال گوارا و سالم میباشد .

هنگامیکه انسان از خوراکهای خونین پرهیز کرد و خوراک خودش را مستقیماً از دست طبیعت گرفت خواهد دید قسمت بزرگ ناخوشی ها ریشه کن و نابود میگردد برساختمنهای پرزور و قوى بنیه افزوده میشود و سن او بی اندازه زیاد میگردد و همچنین از کاستن شکنجه و زجر حیوانات یک آرامش بزرگ کالبد و روان او را فرا گرفته نزد آدمیزاد از یک قسمت عمده زحمات خود آسوده میشود و خوراک آیندگان خوراک طبیعی انسان خواهد بود .

سفره گیاهخوار منظره اسارت حیوان و سلاخخانه کشتار و خون و شکنجه طبیعت ما تمزده را نشان نمیدهد . خوراک او دورنمای باغ و بوستان و زندگانی روستائی و کشت و درو و جشن طبیعت را نمایان میسازد . سفره او چشم انداز سر زمین های سبز و خرم و خورشید تابان و شادمانی و دلربائی را جلوه گر میکند که دلکشی آن خواب را گوارا و بدون کابوسهای هراسناک

و خونين جانوران مينماید.

گياهخواری اولين گامي است که بسوی راستی و درستی برداشته ميشود و برای آيندگان خيلي گرانبها خواهد بود زира که زرخريدي و اسارت انسان و حيوان را برمياندارد. صنایع و کارهائی را که سبب تقلب و طفيلي گري و دزدي و جنگ است ريشه کن مينماید. دشتها و کشتزارها که نمايشگاه زندگاني آرام و شادمان ميشندي گرمنظرة خوفناك كشتاروناله و شکنجه ساكنين دلرباي آنجا را که پيرايش طبيعت است نشان نمیدهد زира دژخيم بي وجودان و خونخوار امروزه يك پشتيبان آنان ميشناسد. احساس برادری حقيقي در دل مردمان پيدا شده و نه تنها منحصر با آدميان است بلکه يك برادری و برابری خواهد بود که همه آفريدگان طبيعت را بهم وابستگی ميدهد.

اگر نزاد آدميزاد باید روزی باوج ترقی و تکامل برسد در يك محيط طبیعی با خوراک نباتی خواهد بود چنانکه گوشتخواری و تمدن مصنوعی او را فاسد کرده و بسوی پرتگاه نیستی میکشاند مگر اينکه يك نزاد برومند و نونهالي که زندگانيش از روی قوانین طبيعت است جانشين او بشود و گرنم بطرز تنگيني نزاد او خاموش خواهد گشت.

پاريس - ۳۳ مرداد ۱۳۰۶

موزه طبیعت اشارات طایفه کریم